

Veto

Studentenweekblad
van de Leuvense Overkoepelende
Kringorganisatie

nummer 17
maandag 27 januari

Jaargang 23 - 1996-1997

algifte : Leuven X
(weekblad - verschijnt niet van juni tot augustus)

Van den Bossche onder vuur

Opleiding kine niet langer aan unief?

Over twee weken wil minister van onderwijs Van den Bossche (SP) een ontwerpdekreet klaar hebben waarin hij de opleidingen kinesiterapie, logopedie-audiologie en voedings- en dieetleer toevertrouwd aan de hogescholen. Deze beslissing lokte nogal wat reacties uit, vooral van de universiteiten die helemaal niet gelukkig zijn met deze beslissingen. Zij voelen zich voor joker gezet; ze werden immers niet geraadpleegd.

De opleiding kinesiterapie wordt tot nu toe zowel aan de universiteiten als aan de hogescholen gedoceerd. Maar terwijl de universitaire opleiding vier jaar duurt, ben je aan de hogescholen al na drie jaar kinesist. Enkele maanden geleden besliste de federale wetgever dat de duur van de opleiding kinesiterapie opgetrokken moest worden naar vier jaar. Van den Bossche was met deze beslissing niet opgezet en trok naar het Arbitragehof. Hij vond dat de federale wetgever niet de duur van een opleiding kon bepalen. Hiermee was het Arbitragehof het niet eens en bepaalde dat opleidingsduur kine inderdaad op vier jaar moest komen. Het gelijkheidsbeginsel bepaalt immers dat je niet dezelfde titel — kinesist — kan toekennen aan opleidingen met verschillende studieduur.

Bij dekreet wil Van den Bossche daar nu verandering in brengen en de opleidings-

bevoegdheid exclusief toekennen aan de Vlaamse hogescholen. De universiteiten mogen enkel nog een tweejarige lessencyclus organiseren voor de doktoraat- en aggregatiestudenten.

Professor Jan Pauwels, dekaan van de fakulteit lichamelijke opvoeding en kinesiterapie, is alvast niet gelukkig met het voornemen van de minister. "Van den Bossche volgt met zijn beslissing wel de letter van de federale wet, namelijk een opleidingsduur van vier jaar, maar hij gaat volledig voorbij aan de geest ervan." Het is immers de bedoeling dat de toekomstige kinesisten leren zelfstandig te werken. En dat gebeurt onvoldoende aan de hogescholen, zegt Pauwels. "Kinesiterapie kan niet langer enkel een technisch beroep zijn onder controle van een arts die voorschrijft welke behandeling een kinesist moet geven. In de toekomst moet de kinesist volledig zelfstandig kunnen werken waarbij hij zelf kan bepalen welke de geschikte behandeling is voor een bepaalde patiënt. Zoiets veronderstelt een betere en dus langere opleiding," interpreteert Pauwels de geest van de wet. De dekaan wijst er bovendien op dat de kwaliteitsdoorlichting van het onderwijs voor de universitaire opleiding bijzonder goed was, terwijl dit niet altijd kan gezegd worden voor de hogescholen. In De Zevende Dag was de reactie van Van den Bossche kort maar krachtig: "Dat is je reinste korporatisme." Van den Bossche vindt wel dat de opleidingen aan de hogescholen beter theoretisch onderbouwd moeten worden, en dit in samenspraak met de universiteiten.

Bezwaren

De universiteiten wijzen erop dat deze beslissing wel een zou kunnen uitdraaien in het nadeel van de patiënt. Door de afbouw van de onderwijsopdracht aan de universiteiten komt ook de onderzoeksoopdracht — toch vooral een taak van de universiteit — in het gedrang. Minder universitaire wetenschappers betekenen immers minder wetenschappelijk onderzoek.

De universiteitstudenten zijn evenmin ingenomen met het voornemen van Van den Bossche. In Gent kwamen vrijdag reeds driehonderd studenten op straat om hun ongenoegen te uiten. De Leuvense Over-

koepelende Kringorganisatie (Loko) stuurde een persbericht waarin ze zich afvragen in welke mate het belang van de patiënt in deze centraal staat en heeft dan ook serieuze bezwaren. Maandag komen de universi-

teitstudenten kine van Gent, Leuven en Brussel samen om hun standpunt te bepalen.

Annelie Deckx

Op drie februari, één dag na het patroonsfeest van de KU Leuven dat dit jaar op zondag valt, worden naar aloude traditie de eredoktoraten uitgereikt. Dit gaat zeker en vast niet onopgemerkt voorbij. Lees er alles over van pagina 3 tot 5. Meer moet dat niet zijn.

(foto archief)

binnenin

Juan Carlos

3-5

The King. Een eivolle aula Pieter De Somer veroordeelt de Spaanse vorst bij verstek tot een eredoktoraat aan de KU Leuven. Juan Carlos had just left the building.

Tom Lanoye

8-9

The Queen. She had a little chihuahua named Juan Carlos, that had some kind of skin disease and was totally blind. Op een dag na haar werk kocht ze enkele jerrycans benzine en stak een eivolle aula Pieter-de-Somer in de fik. Never could stand that dog.

Reginhalt-of-ik-blus!
Moreels

12

Een twijfelgeval. Staatsgreep in PGS. "Vive Julien Lahaut", schreeuwde hij en werpt de taart door naar links. Le Gloupier vangt en beukt zich naar voor. Fabiola slaakt een gilletje. Dehaene trekt zijn broek op. Le gloupier past naar De Bilde, die doorloopt, ontwijkt emmen touchdown. "Juan Carlos: in your face".

Toelatingsproef geneeskunde praktisch

De toelatingsproef voor kandidaat-studenten geneeskunde zal voor het eerst georganiseerd worden op donderdag 3 en vrijdag 4 juli door het vast wervingsekretariaat in Brussel. Men verwacht ongeveer 1.500 deelnemers. Iedereen die een humanioradiploma heeft zal zich mogen inschrijven. Wie zakt voor de eerste proef, krijgt een herkansing in september. Belangrijk is dat de studenten

geneeskunde die dit academiejaar zakken in de eerste kandidatuur, in ieder geval de toelatingsproef niet moeten alleggen en het recht behouden de eerste kan geneeskunde over te doen. Het departement onderwijs zal een folder verspreiden met oefenvragen en een overzicht van de examenstof.

(ad)

lezersbrieven

berichten

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven en moeten vóór vrijdagmiddag 16.00 u binnen zijn, liefst op diskette of via e-mail veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten-)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 2400 tekens (spaties inbegrepen, wat overeen komt met ± 1,5 getikte bladzijde met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Libertarias

In de bespreking van de film 'Libertarias' wordt de belangrijke rol van de anarchistische beweging in de Spaanse burgeroorlog geminimaliseerd. In de beginfase van de oorlog waren niet de communisten, maar wel de anarcho-syndicalisten van het CNT met meer dan een miljoen leden de drijvende kracht achter de revolutie. Het lijkt me dan ook beter deze periode te omschrijven als "het anarchisme in de praktijk gebracht" dan "de democratie". De revolutie ging inderdaad later ten onder aan een interne machtsrijd, waarin de Stalinisten de hoofdrol vertolken binnen het republikeinse blok, en aan een gebrek aan financiële en materiële steun vanuit de westerse, niet fascistische, landen.

Rik Willems
Westerlo

Eredoktoraat

Op drie februari reikt de KU Leuven een eredoktoraat uit aan Juan Carlos, de koning van Spanje. Uit goede bron heb ik vernomen dat de beslissing tot uitreiking van dit eredoktoraat niet democratisch tot stand is gekomen. De Akademische Raad van de universiteit zou niet zelf de beslissing hebben doorgevoerd, doch enkel bevestigd. Het doktoraat zou dan getiteld worden: "wegens volgehouden inspanningen voor de democratie".

Zou het kunnen dat de eigenlijke bedoeling van het doktoraat een politiek compromis is voor de niet-uitlevering van het echtpaar Moreno-García? Immers, sinds de Raad van State tot deze beslissing kwam,

verbrak Spanje de gerechtelijke banden met België. Een rogatoire commissie in verband met de verdwijning van Ann en Eefje kreeg geen toelating om in Spanje onderzoek te verrichten, een verdachte in een moordzaak wordt niet uitgeleverd.

Gebruikt de politieke wereld dit eredoktoraat om nog andere redenen? Omwille van zijn verdiensten voor de democratie zal het in ieder geval wel niet zijn. In de eerste plaats is Juan Carlos niet democratisch verkozen, maar aangesteld door de fascistische diktator Franco. Hij heeft de magistratuur, het leger, noch de politiediensten ooit gezuiverd van Franquisten. De huidige regering weigert de magistratuur de documenten van de geheime dienst te laten inkijken waardoor het onderzoek naar de Gal-affaire wordt geblokkeerd. In het jaarboek van Amnesty International van 1996 lezen we: "In maart 1995 werd aan twee agenten van de Guardia Civil, die waren veroordeeld wegens het martelen van Joaquín Olano in 1983, gratie verleend. Zij hadden al eerder gratie gekregen na een andere veroordeling wegens het martelen van een Baskische politicus". Een ander fragment: "El mundo publicerde op 18 september 1996 documenten van de CESID waaruit blijkt dat de Ala 25 (de elitegroep van deze Spaanse veiligheidsdienst) in 1988 drie zwerwers ontvoerde en drugs op hen uitteeste. Deze drugs waren bestemd voor een Baskische verdachte. Eén van de proefkonijnen overleefde het experiment niet".

Zonder rechtstreeks de persoon van Juan Carlos zelf met deze aanklachten te willen viseren, vind ik het eredoktoraat, op 'z'n zachtst gezegd, 'slecht gekozen'.

Steve Theunissen
VU-jongeren, Leuven

Aidsweek Medica weer groot succes

Een orgelpunt uit een folkgitaar

Met een geslaagd indoor folkfestival-letje op het Sint-Jacobsplein sloot Medica haar Aidsweek '97 af. Luka Bloom was er de publiekstrekker die vorig jaar ontbrak en die deed wat van hem verwacht werd: een krachtige eindnoot plaatsen bij een succesvolle week.

Alleen tevreden gezichten dus bij Medica. Enkel de workshops waar gewerkt werd rond een aantal met aids verbonden thema's waren een tegenvaller. Maar de nodige lessen zullen daaruit getrokken worden, verzekeren de geneeskundestudenten. De lessenreeks die werd gegeven in de humaniorascholen rond Aidspreventie daarentegen bereikte zijn doel. En zo ook de Aidsweek zelf die op donderdag 16 januari van start ging met het debat rond leven met seropositiviteit. Inhoudelijk was het debat een voltreffer en de belangstelling van het publiek bleef tot op het einde groot. Toch wel verrassend, zo vonden ze bij Medica want het was niet zo evident om te blijven boeien, te meer omdat er in tegenstelling tot vorig jaar geen echt bekende namen in het panel zaten.

Politiekantoor

Ondanks de klachten van de buurtbewoners op woensdagavond werd er door de zeshonderd aanwezigen hard gelachen op het Sint-Jacobsplein. Dat kon ook moeilijk anders met Circus Bulderdrang, De Avonturen van... en De Kakkewieten. Een bezoek

de dag daarop aan het politiekantoor, waar een goede verstandhouding tussen Medica en de politie bezegeld werd, zorgde ervoor dat de folkavond — waarvoor alle kaartjes uitverkoet waren — ongehinderd kon plaatsvinden. De Brabantse groep Polka Galop opende de avond met Vlaamse traditionele volksmuziek. Het soort muziek dat men speelt bij volksdansen maar zij lieten het fris en jong overkomen. De zaal liet het zich welgevallen.

Romani, een kwartet van vaders en zonen, dat zigeunermuziek bracht, kon ondanks de virtuositeit van de violist en de bezieling in de zang de zaal niet echt boeien. Daarvoor was de muziek te weemoedig. Enkel op het eind werd het ritme opgevoerd maar dat was helaas te laat.

Nobel

De zaal was echter vooral gekomen

Veto

Omwille van een idiote samenloop van omstandigheden is de Veto-evaluatievergadering van 23 januari 1997 niet aangekondigd in Veto 16. Wij steken de hand diep in eigen boezem — zo ongeveer tot aan de navel — en stellen de hele mikmak een weekje uit, kwestie van zoveel mogelijk mensen te bereiken. Herexamen voor Veto dus, op donderdag 30 januari om 17 u in de 's Meiersstraat. Wij zullen er zijn en hopen van u hetzelfde.

Stuc en Klapstuc zoeken...

Stuc en Klapstuc zoeken vrijwilligers voor taken als affiche- en brochureverspreiding, transport, zaalwacht, decoropbouw en -afbraak. In ruil krijg je vrijkaarten voor de Stuc- en Klapstucactiviteiten. Er is een wekelijkse bijeenkomst voor vrijwilligers op maandagavond om 18 u. op de eerste verdieping van Stuc. Kom gerust langs. Meer info krijg je op het Stuconthaal of telefonisch op 23.67.73 (vragen naar Katrin)

Toonmoment

Waar voor uw geld: op zondag 2 februari mag je gans gratis naar Het Toneel in Het Stuc. Het betreft hier het toonmoment dat de initiatiekgroep student teater van Kultuurraad afsluit. Tien studenten spelen dan "Yvonne/K, H & D/ Aspecten van Koningshuisdrama's", een zelf gekreëerd stuk, ooit losjes gebaseerd op teksten van Gombrowicz en

Uw Fantasy & SF winkel in Leuven

Tiensestraat 155
Tel: 29.29.84

Het Oog des Meesters

MAGIC
The Gathering™

voor hoofdact Luka Bloom. Deze sympathieke Ierse singer-songwriter had na twee songs de zaal in zijn greep. De aankondiging dat hij eigenlijk bezig is met de opnames van een nieuwe CD maar dat hij toch als uitzondering een konsert weggaat — één omdat het in Leuven was en twee om het nobel doel —, gevolgd door het zalige Rescue Mission, was daar niet vreemd aan. Ook bij de minder bekende djontjes verslapt de aandacht nauwelijks. Op het einde sloeg Luka Bloom dan dubbel zo hard toe. Zijn bekende cover van LL Cool J's 'I Need Love' en een ode aan de engel Gabriel waren het fel gesmaakt eindpunt van een bij momenten weergaloos konsert.

Dietger Geeraert

Büchner. De speelstijl is die van Vlaanderen's grootsten Danny Verstraeten en Faroek Ozigines, het verband soms ver te zoeken, maar de bedoelingen zijn altijd edel. Zullen er zeker bij zijn: Olivia Newton-John, Prins Filip, Quentin Tarantino, Hugo Claus, Lynn Wesenbeek, Frank Swaelen en Tom Cruise. U mag er ook bij, op zondag twee februari, om acht uur in de Stuczaal.

Gratis eredoktoraten

Op maandag drie februari worden naar jaarlijkse gewoonte de eredoktoraten van de KU Leuven uitgereikt. Dat gebeurt in de aula Pieter De Somer. Naast de vijf gelauwerden zullen heel wat prominenten de plechtigheid bijwonen. Zo zal ondermeer het Belgische vorstenpaar present zijn. Maar ook u bent welkom. Iedereen met een geldige studentenkaart kan op de dienst Kommunikatie in de Hallen een persoonlijke toegangskaart gaan halen. Met die kaart mag je trouwens niet alleen binnen in de aula, waar de eredoktoraten worden uitgereikt, maar ook op de gezellige receptie achteraf. Daar zullen de kersverse eredoktoren vrij rondlopen, en kan u zelfs met koning Juan Carlos een gemeedelijk babbeltje slaan over het weer of de politiek. De deuren van de aula gaan open om 10 u, en sluiten onverbiddelijk om 11.15 u. Op tijd komen is de boodschap.

kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
Tel 016/22 44 38
Fax 016/22 01 03

Jaargang 23
Nummer 17
27 januari 1997
Ver. uitg.: Ann Bries
Hoofredactie: Annemie Deckx
Redaktiesekretaris: Ann Bries

Redactie: Dirk Bernard, Benny Debruyne, Bart Eeckhout, Martijn Graumans
Doka: Dirk Bernard, Ann Bries, Wim De Rop, Tom Michiels
Medewerkers: Filip Dekeukeleere, Dietger Geeraert, Raf Gerits, Jan Goovaerts, Jozefien Kiekens, Gert Meesters, Kristine Michiels, Ruth Reynaerts, Frank Ribbens, Pieter Van Heck
Layout en Vormgeving: Dietmar Bosmans, Ann Bries, Annemie Deckx, Filip Dekeukeleere, Martijn Graumans, Dietger Geeraert, Raf Gerits.
Joris Janssens, Steven Schoorens, Michaël Simonis, Pieter Van Heck, Hans Vandenaabeele, Kurt Wouters
Dtp: Filip Dekeukeleere, Steven Schoorens, Michaël Simonis, Hans Vandenaabeele
Spelling: Frank Ribbens, Martijn Graumans
Tekeningen: AB, JJ, Steven De Rie
Eindredactie: Annemie Deckx, Bart Eeckhout, Martijn Graumans

Internet-Veto: <http://hagar.arts.kuleuven.ac.be/projects/veto>
e-mail: veto@hagar.arts.kuleuven.ac.be

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij: Artoos (Kampenhout)
Opplage: 9000 exemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250fr; niet-studenten: 350fr; buitenland: 700fr; steun vanaf 1000fr; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-77
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 16.00 u

88 **118**

IECO COPY

Tiensestraat KOPIËREN - DRUKKEN - PRINTEN - ONTWERPEN Tiensestraat

9 - 19 u. Maandag t/m Donderdag
9 - 19u. Vrijdag
gesloten Zaterdag

9 - 22u.
9 - 20u.
10 - 17u.

.....IT TAKES TWO TO TANGO..... (advertentie)

“De monarchie past op de democratie als een tang op een varken”

Op maandag drie februari 1997 vereert de KU Leuven Juan-Carlos, koning van Spanje, met de titel van doctor honoris causa. *Kontroversieel is die toekenning alleszins. Spanje is zonder enige discussie één van landen van de Europese Unie die het vaakst de mensenrechten met de voeten treden. Dat de KU Leuven Juan-Carlos, en met hem Spanje, lauwert onder meer “voor de rol die hij gespeeld heeft als behoeder voor de democratie in zijn land” is bijna een paradox te noemen. Velen zien de officiële bewoendingen dan ook als een laagje vernis dat de onderliggende politieke machinaties, die de echte verklaring zijn waarom aan Juan-Carlos een eredoktoraat krijgt, moeten toedekken. Waarom werd het eredoktoraat voor Juan Carlos bijvoorbeeld als enige besproken op een Bijzondere Akademische Raad, waartoe de studenten geen toegang hebben en waar gewoonlijk personeelszaken besproken worden? Wij raadpleegden verslagen van Amnesty International en kregen inzage in een tekst die Anai Artea (Vlaams-Baskische Solidariteit) en het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond (KVHV) op maandag zullen voorstellen op een persconferentie in Brussel.*

De tekst in kwestie is opgebouwd rond vier thema's. Een eerste principiële vaststelling is dat “aangezien een koning per definitie een niet-verkozen staatshoofd is, de monarchie op de democratie (past) als een tang op een varken.” Een tweede, veel sterker argument, is opgebouwd rond de persoon van Juan Carlos zelf. Juan Carlos dankt zijn koningschap aan de rechtse diktator Franco. Franco kon op bloedige wijze de macht grijpen dankzij de hulp van Hitler en Mussolini. Hij was het die in 1947 de monarchie in eer herstelde; hij was het die Juan Carlos de opvoeding van een toekomstig staatsman liet geven, een opvoeding waarvoor onder meer werd ingestaan door Angel Lopez Amo, priester van het Opus Dei en auteur van ondemocratische geschriften. Hij was het die hem op de Spaanse troon plaatste. Na de dood van Franco in 1975, is er nooit een zuivering geweest zoals na de ineenstorting van het Naziregime in Duitsland of zoals na de Anjerrevolutie in Portugal. De Spaanse diktatuur onderging een democratische face-lift, zoals Bernard Daelemans van Anai Artea het formuleert: “Juan-Carlos stond er garant voor dat de mensen met hoge posities in het Francoregime na '75 hun postje konden behouden. Juan Carlos is meer het symbool van de bescherming van de oudfrancisten tijdens de overgang, dan de heraut van een nieuwe tijd van vernieuwing en democratie.” Het is tekenend voor die continuïteit dat in Spanje tot op de dag van vandaag munstukken met de beeltenis van Franco naast die met de beeltenis van Juan Carlos gebruikt worden.

Foltering

Juan Carlos dankt zijn democratische aura en veel van zijn populariteit aan zijn kordate optreden na de poging tot staatsgreep van enkele legerofficieren, onder leiding van Tejero, in 1981. In de gewraakte tekst van Anai Artea wordt intendeel gesuggereerd dat die staatsgreep de positie van de francisten verstevigd heeft: de staatsgreep “werd gezien als een signaal uit de legermacht dat aan de territoriale eenheid van Spanje niet mocht getornd worden

den en bijgevolg werd de repressieve aanpak van het ‘Baskisch probleem’ nadien opgevoerd” (door bijkomende troepen naar Baskenland te sturen nvdr.).

In naam van de democratie worden dus zonder al te veel schroom mensen zonder geldige reden opgepakt en gefolterd. Zo komen we terecht bij de derde grief: de schending van de mensenrechten. De doodstraf is inderdaad afgeschaft; maar vaak wordt die afschaffing aangehaald als een, alibi om andere louchere praktijken te verdonkeremanen. Zo kunnen mensen die ervan verdacht worden — een sluitend bewijs hoeft er niet te zijn — banden te hebben met een gewapende groepering, tot vijf dagen in totale afzondering gehouden worden. Dat is achttien uur langer dan de internationale afspraken toelaten. Bovendien hebben de slachtoffers geen recht op een advocaat naar keuze. Het onderzoek naar de beruchte doodsdeskers die Etaleden moesten vermoorden, wordt al jarenlang, en nu ook door de nieuwe regering van Aznar, tegengehouden. Als er al eens iemand veroordeeld wordt, krijgt die veelal gratie.

Verdrag

Het vierde thema tenslotte, wordt vooral ingegeven door de nationalistiche invalshoek van waaruit Anai Artea en het KVHV vertrekken. Opdat de kracht en integriteit van het unitaire Spanje niet in gevaar zouden komen, worden de rechten van de regio's beknot. Er zijn ongeveer zeven miljoen mensen die Catalaans spreken — meer dan er Belgen zijn die Nederlands spreken dus — maar bij de diensten van de Rijksadministratie kan men alleen in het Spaans terecht. Er wordt gestreefd naar tweetaligheid, maar die is nog lang niet verworven. Vooruitgang komt er maar omdat de Catalanen in het Spaanse parlement met genoeg zijn om één van de grote partijen aan een meerderheid te helpen en zo eisen kunnen stellen. Met kleinere taalgeregelingen zoals het Galicische en het Baskische is het nog slechter gesteld: in Baskenland is tweetaligheid — ongeveer 700 000 van de 2,5 miljoen Basken spreken Baskisch — een streefdoel voor het jaar 2044.

Behoeder

Waarom krijgt Juan Carlos dan wel een eredoktoraat? Veel heeft te maken met het geval Moreno-Garcia (zie kader) en de daaropvolgende crisis in de relaties tussen Spanje en België. De Belgische wetgeving

liet niet toe in te gaan op het Spaanse verzoek om het Baskische echtpaar Luis Moreno en Rakek Garcia uit te leveren: het enige echte bewijs tegen hen was namelijk door foltering ontlokt. Het gevolg was dat op “Europees vlak initiatieven genomen (werden) om de Belgische rechtsorde te passen en alsnog tot een uitlevering te komen.” Het uitleveringsverdrag is er meer bepaald gekomen onder druk van drie Europese zwaargewichten die alle drie met een nationaliteitkonflikt opgescheept zitten: Spanje, Frankrijk — dat als de dood is dat ook de Franse Basken zich roeren bijvoorbeeld — en het Verenigd Koninkrijk, dat nog altijd veeveel zit met Noord-Ierland. Het nieuwe verdrag is een hulp bij het repressieve beleid dat deze landen voeren. Kan het toeval zijn dat dit verdrag precies tussen Spanje en België versnel in werking treedt? “Het bezoek van Juan Carlos zet letterlijk de kroon op het werk van dit internationaal maneuver”.

Eigenaardig is ook de vaststelling dat België tegenover Spanje een geste doet, en niet omgekeerd, want het is wel degelijk Spanje dat ‘chantage’ pleegt door de uitlevering van criminelen te blokkeren. België is niet meer dan een gewillige speelbal in het spel van de groten en getuigt volgens Daelemans van “weinig persoonlijkheid”. De goede relaties tussen het Belgische (via Fabiola) en het Spaanse hof zullen ook wel hun rol gespeeld hebben. Het eren van de Spaanse monarch als voorvechter van de democratie versterkt zijn positie in Spanje, maar straalt natuurlijk ook af op de Belgische monarchie. Ook het Belgische koningshuis profileert zich, nu het vertrouwen van de bevolking in de politici tot een minimum gedaald is, als behoeder van de democratie en vergroot daardoor haar invloed.

Benny Debruyne

De citaten zijn afkomstig uit de tekst ‘Juan Carlos No Passara’, ondertekend door ‘Solidariteit Vlaanderen-Baskenland’, tenzij waar anders vermeld.

Het geval Moreno-Garcia

Op 14 juni 1994 arresteerde de BOB (Bewakings- en Opsporingsbrigade) het Baskische echtpaar Moreno-Garcia te Koningslo. Spanje had om hun uitlevering gevraagd; ze waren beschuldigd van ‘lidmaatschap van een gewapende bende’. Bedoeld wordt de Eta (Baskische afscheidingsbeweging). Het enige bewijs was de verklaring van de vermoedelijke Eta-militant Juan Ramon Rojo, die hen na foltering aanwees als mensen die hem onderdak verschaft hadden. Rojo verklaarde voor de rechter dat hij zijn verklaringen aflegde na foltering: “Slagen over verschillende delen van het lichaam, gebruik van de plastic zak, elektroden op de geslachtsdelen en benen.”

Luis Moreno en Rakek Garcia waren een jaar eerder naar België uitgeweken. Ze voelden zich in Spanje niet meer veilig nadat de Guardia Civil met geweld in hun huis was binnengedrongen terwijl ze niet aanwezig waren.

De Spaanse bewijslast woog niet zwaar genoeg, zo oordeelde de Belgische Raad van State, het hoogste administratieve rechtscollege, en ze schorste het uitleveringsbesluit. Die beslissing werkte als een rode lap op een stier: Spanje dreigde elke juridische samenwerking met België op te schorten en weigerde bijvoorbeeld om een verdachte in een moordzaak aan België uit te leveren. De beschuldiging van Spaanse chantage was niet uit de lucht. Spanje kaartte de zaak aan op Europees niveau, en zette samen met Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk België onder druk. Naar verluidt heeft minister van Justitie De Clerck zijn Spaanse ambtsgeenoet al gemeld dat de Belgische regering “de politieke wil” heeft om het echtpaar uit te leveren. (bd)

Bron: Anai Artea en een vrije tribune van VU-kamerlid Bourgeois in De Standaard van 02/10/96.

Vorige week woensdag verklaarde minister van Onderwijs Van den Bossche tegenover de Vlaamse pers dat hij in 1998 een toelatingsproef voor de studenten kinesiterapie wil organiseren, naar analogie met het ingangsexamen voor kandidaatstudenten tandheelkunde en geneeskunde. Er zijn te veel kinesiterapie-studenten en daar moet wat aan gedaan worden. Op donderdag weet diezelfde minister te vertellen dat de duur van de opleiding kine — ingevolge een uitspraak van het arbitragehof — voortaan vier jaar zal zijn en dat de opleidingen kine, logopedie-audioflogie en voedings- en dieetleer in de toekomst georganiseerd zullen worden aan de hogescholen. Dezelfde opleidingen zullen aan de drie Vlaamse universiteiten dus verdwijnen. Op vrijdag komen driehonderd Gentse universiteitstudenten en -docenten kine op straat. Zij nemen het niet dat Van den Bossche, zonder overleg met de betrokken partijen, dit voornemen wil doordrukken. En de Leuvense universiteitstudenten? Zij stuurden een persbericht. “Loko stelt zich vragen bij de overwegingen die tot deze beslissingen hebben geleid. Vanuit onze fundamentele bekommernis om de kwaliteit van de opleiding lijkt het ons waanzin op enkele maanden tijd de geveerde opleidingen ingrijpend te hervormen.”

Naar aanleiding van het zogenoemde spaghetti-arrest — waarin het Hof van Cassatie onderzoeksrechter Commerotte van Neufchateau het onderzoek naar de verdwenen en vermoorde kinderen onttremt — komen tienduizenden mensen op straat. Arbeiders, maar ook scholieren, universiteit- en hogeschoolstudenten willen overal in dit land via deze weg hun ongenoegen uiten over de werking van het Belgische gerecht. Zij eisen een rechtvaardige justitie. In Gent komen enkele duizenden studenten op straat, in Leuven lopen 4.500 leerlingen en hogeschoolstudenten mee in een solidariteitsmars. En de Leuvense universiteitstudenten? Zij nemen geen standpunt in. Reden: “Het behoort niet tot het takenpakket van Loko (de Leuvense Overkoepelende Kringorganisatie) om over deze zaak een standpunt in te nemen. De informatie die op dat ogenblik voorhanden is, is onvoldoende om een genuanceerd standpunt naar voor te schuiven.”

De KU Leuven besliste om dit academiejahr Juan Carlos op 3 februari de titel te verlenen van doctor honoris causa. Via een eredoktoraat wil deze universiteit de man huldigen “voor zijn rol die hij gespeeld heeft als behoeder voor de democratie in zijn land”. Dit eredoktoraat is echter niet onomstreden. Uit rapporten van Amnesty International en een aantal krantenartikels blijkt dat Spanje het niet altijd zo nauw neemt met de mensenrechten. Uit getuigenissen van een aantal (ex)gedetineerden mag blijken dat de Spaanse politiediensten en het leger er niet voor terugdeinzen te martelen en te folteren als het erop aankomt om verklaringen af te dwingen.

Koning Juan Carlos is hiervoor misschien niet persoonlijk verantwoordelijk, maar de vraag blijft of een universiteit die zichzelf respecteert zonder blikken of blozen aan de man die dit land vertegenwoordigt een eretitel kan toekennen, omwille van zijn verdiensten op democratisch vlak. Vanuit verschillende hoeken weerklinkt dan ook protest en worden acties gepland. En de Leuvense universiteitstudenten? Zij sturen een persbericht. “Juan Carlos wordt gefeliciteerd met zijn eredoktoraat. Terzelfdertijd stelt Loko kritische vragen bij de toepassing en eerbiediging van de mensenrechten in Spanje.”

“Operatie Mengele”

Uit de rapporten van Amnesty valt af te leiden dat Spanje nog een heel stuk van het demokratiseringsproces moet afleggen: elk jaar staan er verslagen in van martelingen door overheidsdiensten. De foltering is een middel in de strijd tegen de Baskische Euskadi Ta Askatasuna, beter bekend als de Baskische afscheidingsbeweging Eta. Het brute geweld van een dergelijke terroristische beweging valt natuurlijk ten zeerste af te keuren, maar mag geen reden voor de overheid zijn om in dezelfde praktijken te vervallen. Toch is dat wat er gebeurd is: de onthullingen

over de ‘vuile oorlog’ van de Grupos Antiterroristas de Liberacion (Gal) zorgden ervoor dat de regering Gonzalez begin 1996 moest aftreden. De Gal heeft tussen 1983 en 1987 zeventienvintig mensen gedood, onder wie tien personen die geen banden hadden met de Eta.

In het Amnesty-jaarboek van 1996 lezen we dat in Spanje de speciale wetgeving met betrekking tot gewapende groeperingen van kracht bleef. Mensen die verdacht worden samen te werken met een gewapende groepering “kunnen op gerechtelijk bevel vijf dagen in ‘incommunicadodeten-

tie’ (eenzame opsluiting, nvdr) gehouden worden, achtenveertig uur langer dan de wettelijke limiet voor andere verdachten, en hebben geen recht op een advocaat naar eigen keuze.” Berucht is ook de zogenaamde ‘apologie van Eta’: als je een kommuniste van de Eta opneemt in een krant, ben je strafbaar.

Teennagels

In het jaarboek staat dat de Gal naar verluidt bestond uit veiligheidsfunctionarissen en huurmoordenaars en vermoedelijk banden had met de hoogste ministeriële nivo's in Spanje. Dan volgt een opsomming van konkrete gevallen. In maart van '96 werden twee lichamen van Eta-leden geïdentificeerd. Ze zijn vermoedelijk in 1983 door de Gal in Frankrijk ontvoerd. Vast staat dat op 'beide lichamen sporen (waren) te zien van veelvuldige slagen en marteling, waaronder het ontbreken van vinger- en teennagels. Men had hen gedood door klappen op de schedel gevolgd door schoten in het achterhoofd.”

De Partido Popular van Jose-Maria Aznar heeft, toen ze in de oppositie zat, jarenlang de Gal-kwestie beklemtoond. Nu ze zelf in de regering zit, weigert ze echter informatie van de staatsveiligheid te publiceren omdat oud-ministers van Franco, nu leden van de Partido Popular, in opspraak dreigen te raken. De IU, een linkse oppositiepartij, beweert dat ook koning Juan Carlos op de hoogte was van de Gal-affaire.

Clochards

Het blijft niet alleen bij foltering. De krant El Mundo schreef in september 1996 over andere praktijken van de Spaanse Staatsveiligheid: drie clochards zouden door hen ontvoerd zijn om het gebruik van verdovende middelen te testen die dan later konden gebruikt worden in de strijd tegen het terrorisme. Eén van de slachtoffers overleefde het experiment niet. De hele zaak droeg de kodenaam ‘Operatie Mengele’. Baskische gevangenen worden opge-

sloten in gevangnissen aan de andere kant van het land, zelfs op de Canarische Eilanden, met als bedoeling het contact met het thuisfront te bemoeilijken. Sommige Basken worden zelfs in quarantaine gehouden in landen in Zuid-Amerika, zonder veroordeling.

Turkije

Met het nieuwe uitleveringsverdrag maakt de Europese Unie het Spanje gemakkelijker. De facto komt het bijna neer op een goedkeuring van het gevoerde repressieve beleid. De Europese Unie werkt blijkbaar niet alleen met twee snelheden maar ook met twee maten en gewichten: zij houdt onder meer wegens schendingen van de mensenrechten terecht de Turkse boot af als Ankara vraagt lid te worden van de EU, en veroordeelt wereldwijd regimes die zich aan dergelijke praktijken bezondigen. Het debat over schendingen van de mensenrechten binnen de Europese Unie moet echter nog beginnen: het eerste rapport hierover binnen de Unie kwam er pas in 1993.

Willy Laes, gewezen voorzitter van Amnesty International België schrijft in december '93 in De Morgen: “het is dus bijzonder zorgelijk dat de Belgische regering uit politieke overwegingen zou meestappen in het chantagescenario van Spanje. Onze regering moet de kracht en de durf hebben feiten onder ogen te zien. Ook als deze feiten marteling en mishandeling zijn. Ook wanneer misdrijven zouden worden gepleegd op het grondgebied van een bevriende natie.”

Benny Debruyne

Bronnen: Jaarboek Amnesty '96, pp. 351-352; Anai Artea; Vrije Tribunes van Willy Laes in De Morgen (17/12/93); Geert Bourgeois in De Standaard (02/10/96).

(foto archief)

Martha Nussbaum krijgt eredoktoraat

Emoties als noodzakelijk deel van de redelijkheid

Uit de Franse wijsgeer Jacques Derrida krijgt nu ook de Amerikaanse filosofe Martha Nussbaum een eredoktoraat aan de KU Leuven. Nussbaum mag dan al minder bekend zijn bij het intellectuele publiek dan de Franse dekonstruktiegoeroe, maar als wijsgeer is ze zeker niet minder interessant. Sterker nog: met Derrida heeft zij gemeen dat ze in grote literaire teksten filosofische inspiratie zoekt. Haar centrale stelling is dat moreel handelen niet zozeer wordt geleid door een theorie — een stel regels, waaraan we ons krampachtig willen vasthouden in alle situaties — maar wel gebeurt vanuit morele ervaringen, persoonlijke tragiek en inzicht in de onvermijdelijke diskrepantie tussen onze verwachtingen en wat we uiteindelijk bereiken met ons handelen. Niet toevallig zijn dit ook inzichten die Herman De Dijn, filosoof, vice-rector en verdediger van het neo-konservatisme, vaak pleegt te verdedigen.

meer voor antieke filosofie interesseren, en zo kwam ze terecht bij de etiek van Aristoteles. Onder invloed van de Engelse filosoof Bernard Williams bestudeert ze het probleem van moreel toeval. Dat is op het eerste zicht een vreemd probleem. Filosofen als Kant beweren dat wat je handelen goed of slecht maakt, in de eerste plaats een kwestie is van de bedoeling die je had met die handeling. Zolang je kan aantonen dat je een goede doelstelling nastreeft met je handeling, handel je etisch waardevol. Kant veronderstelt dat we vóór het handelen reeds kunnen bepalen wat goed of slecht is, en dat het maken van etische keuzes een kwestie is van een zorgvuldig afwegen van doelstellingen.

Etisch

Nussbaum ziet op z'n minst twee grote problemen voor deze Kantiaanse opvatting van etisch handelen. In de eerste plaats kan je het doel van je etisch handelen — en van je handelen tout court — nooit volledig onafhankelijk beschouwen van de middelen die je daarvoor wil inzetten. Zo kan je als doel hebben om welvaart in de samenleving te verhogen, maar je moet die doelstelling wel nader specificeren als je wil dat dit niet ten koste gaat van, bijvoorbeeld, het milieu. Vaak denken we dat etisch handelen erin bestaat een bepaald doel voor ogen te houden en dan de meest rationele weg te zoeken om dat doel te realiseren. Wat we uit het oog verliezen is

dat de weg die we moeten bewandelen om dat doel te bereiken, onvermijdelijk leidt tot nieuwe inzichten in dat doel. Zo is economische welvaart een behartigenswaardig doel, maar als de middelen ertoe leiden tot een ecologische ramp, moet de doelstelling zelf — en niet alleen het middel — opnieuw bekeken worden. De middelen waarover we beschikken, bepalen dus mee de etische doelstellingen die we willen nastreven.

Oedipus

Geïnspireerd door haar lektuur van Aristoteles en de oude Griekse tragedies, maakt Nussbaum duidelijk dat er altijd een onvermijdelijke diskrepantie bestaat tussen wat we willen doen, en de feitelijke uitkomst van ons handelen. Hiervoor vindt ze inspiratie in de Griekse tragedies. Het Nederlandse woord ‘tragedie’ verwijst trouwens naar datgene wat ze precies wil beschrijven: gebeurtenissen die ons diep raken ondanks het feit ze het onverwachte, niet-gewilde gevolg zijn van onze handelen. Denk maar aan Oedipus, die zijn vader niet wilde vermoorden maar het toch deed. Of aan allerlei hedendaagse tragedies: mensen die ondanks goede intenties toch in contact komen met het kwaad en er zelfs door besmet raken. Iemand gaat in de politiek, wil allerlei hoge idealen realiseren en ontdekt dat dat zijn partij korrupt is. Hoewel hij zelf niet bij het gesjoemel betrokken is, moet hij toch aftreden als minister.

“Verantwoordelijkheid, schuld en boete zijn niet alleen aan intenties en bedoelingen verbonden”, zegt Nussbaum, “maar ook aan de afloop van de feiten.” Daarom is het belangrijk dat, wanneer we iemands handelen beoordelen, we niet alleen kijken naar de intenties van die persoon, maar ook naar de omstandigheden waarin hij handelde, hoe zijn waardenpatroon tot stand gekomen is en hoe die waarden zijn doelstellingen hebben gekleurd. Woede om

wat iemand misdaan heeft, kan getemperd worden door het medelijden om het leven dat geleid heeft tot die misdaad.

Het zou echter een groot misverstand zijn in Nussbaum's theorieën een voorwendsel te zoeken om volkswoede tegenover kindermoordenaars te rechtvaardigen. Nussbaum wil de rede niet afgewakt zien door emoties, ze wil eerder aantonen dat emoties zelf best een onderdeel van redelijke overwegingen kunnen worden. Een mooi voorbeeld hiervan is de witte mars. Hoewel heel wat uitspraken en slogans tijdens die mars vaak getuigden van een slecht of onvolledig inzicht in het Belgische rechterlijke apparaat, toch steunen die slogans op oprechte emoties van verontwaardiging en woede. Dat maakte die mars precies waardevol. Wie zuiver rationalistisch denkt, zou het signaal niet begrepen hebben en zich verkijpen op de onbeholpen argumenten van de betogers. Zonder veel technische kennis van het apparaat en met weinig feitenkennis hadden ze dankzij hun emoties toch een juiste perceptie van wat er in ons land aan de gang is.

Er valt natuurlijk nog veel meer te zeggen over deze boeiende filosoof. Het is geen toeval dat ze aan de KU Leuven een eredoktoraat krijgt. Nussbaum is een van de favoriete filosofen van vice-rector De Dijn. Ook hij verzet zich tegen een utilitaristisch middel/doel-denken en ook hij streeft naar een integratie van redelijkheid en emoties. Maar er is ook een verschil: De Dijn koppelt aan dit alles een vorm van konservatisme, wat Nussbaum zeker niet zou doen. Nussbaum houdt evenmin pleidooien voor de terugkeer van katholieke intellectuelen. Ze is een goed voorbeeld van een filosoof die kritisch kan omgaan met verlichtingsidealen zonder in restauratiedenken te vervallen.

Annamie Deckx

Nussbaum is hoogleraar recht en etiek aan de universiteit van Chicago. 'Love's Knowledge: Essays on Philosophy and Literature' en 'The Fragility of Goodness' zijn twee van haar belangrijkste werken. Nussbaum heeft iets met het oude Griekenland. Na haar studies klassieke filologie ging ze zich steeds

Een select mannenclubje

O de Akademische Raad verstrekt aan de Raad van Beheer, op eigen initiatief of op aanvraag van deze laatste, voorstellen en/of adviezen betreffende de kulturele en maatschappelijke aktie van de universiteit en haar betrekkingen met de samenleving, met de andere universiteiten en onderzoekscentra, en met het onderwijs in het algemeen... Dit uitreksel uit het 'Organiek reglement' (artikel 12.2) betreffende de eredoktoraten, toont aan hoe de unief zich naar buiten wil profileren. Eredoktoraten vormen een belangrijke graadmeter voor de maatschappelijke profilering van onze Alma Mater. De universiteit is immers geen eiland. Haar politieke bedrijf is echter nog nooit het voorwerp geweest van een historische studie, al komt daar in de toekomst ongetwijfeld verandering in. Mark Derrez, hoofd van het studentenarchief, en Jacqueline Claude van de Luikse universiteit, zijn allebei bezig met een overzicht van de eredoktoraten. Hier alvast een kort overzicht van de laatste decennia, met enkele opmerkelijke vaststellingen van what's hot and what's not in het rijk der eredoctores.

Eredoctores worden voorgedragen door de Akademische Raad, waarin ook studenten zetelen. Zij kunnen dus ook een kandidaat voordragen. In de praktijk blijkt dat de titel 'doctor honoris causa' wordt toegekend aan academici en wetenschappers die belangrijk onderzoek hebben verricht, aan geestelijke hoogwaardigheidsbekleders, politici en zelfs gewone burgers. Deze laatste twee categorieën mogen van oudsher rekenen op de grootste publieke belangstelling, omdat ze — zeker in strikte zin — niet tot de academische wereld behoren.

Eerste tendens: de geestelijke hoogwaardigheidsbekleders doen sinds de jaren zestig een stapje terug. De sekularisering van onze maatschappij weerspiegelt zich ten dele in de universiteit. Waar de 'K' van de KU Leuven vroeger domineerde in de toekenning van de eredoktoraten, zijn het de laatste decennia enkel nog 'witte raven' die het katholieke — en zelfs algemeen religieuze — erfgoed mogen vertegenwoordigen. Een goed voorbeeld hiervan is de Oecumenische patriarch Bartholomeos, die de titel 'doctor honoris causa' in de vorm

Atomaire Zewail

Professor Ahmed Zewail is misschien de minst bekende van het gezelschap dat volgende week maandag de epitoga's krijgt opgespeld. Aan de universiteit van Pennsylvania behaalde deze Egyptenaar een doktoraatsdiploma, waarna hij als onderzoeker op het terrein van de chemische dynamica werkzaam was. Op dit vlak heeft hij baanbrekend werk verricht: hij wendde ultrasnelle spektroskopische technieken aan om chemische processen te ontrafelen, en zorgde er op die manier voor dat de transitietoestand gevisualiseerd kon worden. De Leuvense universiteit onderscheidt hem met een eredoktoraat voor "zijn bijdragen in de ontwikkeling van tijdsgeresolvoerde technieken die geleid hebben tot een nieuw wetenschapsdomein, de femtochemie." Zijn directe waarneming van de atomaire bewegingen gedurende bindingsvorming en -doorbraak brachten de hedendaagse wetenschappen van de spektroskopie en reaktiedynamika tot volle bloei.

Deze in Californië werkzame wetenschapper werd internationaal — net als Philippe Herreweghe — reeds met tal van prijzen van wetenschappelijke verenigingen bedacht.

(ab)

van een epitoga, vorig jaar op zijn toga mocht spelden. Hij werd voorafgegaan door Mgr. Monsengwo, aartsbisschop van Kiganjani (1993), Frère Roger van Taizé (1990), Mgr. Hurley, aartsbisschop van Durban (1988), Mgr. Daelemans, sekretaris-generaal van het NSKO (Nationaal Sekretariaat voor Katholiek Onderwijs) in 1987, Reverend Sobrino uit San Salvador (1985), kardinaal Bernardin, aartsbisschop van Chicago (1984), kardinaal Lorscheider, aartsbisschop van Forteleza van Brazilië (1982), Romero, aartsbisschop van San Salvador (1980) en kardinaal Malula, aartsbisschop van Kinshasa (1979).

Ambigu

Opmerkelijk is dat de universiteit met aartsbisschop Hurley een duidelijk standpunt tegen het — toen nog bestaande — apartheidsregime innam, terwijl ze in de praktijk veelvuldig kontakten onderhield met Zuid-Afrikaanse universiteiten als Stellenbosch en Bloemfontein. Profen reisden heen en weer. Leuvense studenten geneeskunde konden ginder stage lopen, en dat alles onder de noemer 'akademische vrijheid'. Dat het onderwijsstelsel één van de pijlers van de apartheid was, werd toen —

gemakshalve? — over het hoofd gezien. Hurley riep bij de uitreiking op tot een selectieve academische boycot van Zuid-Afrika, maar werd daarin niet gevolgd door de Akademische Raad.

Daarnaast zorgde de uitreiking van een eredoktoraat aan André Leysen — gewezen voorzitter van het Verbond van Belgische Ondernemingen, voorzitter van Agla-Gevaert en stichter van de Coudenberggroep — gemotiveerd omwille van zijn "mensgericht bedrijfsleiderschap", voor een fluitkonsert vanwege de aanwezige studenten. Ten gevolge van deze protestaktie stelden enkele dekanen voor om het eredoktoraat voor te behouden voor "zuiver wetenschappelijke verdiensten". Het feit dat de toekenning van dit eredoktoraat door de Raad van Beheer niet zonder slag of stoot was verlopen, wees reeds in de richting van verdeeldheid. Het "zuiver wetenschappelijke" bleek natuurlijk niet haalbaar, want zo zou kwasi het hele departement humane wetenschappen uit de boot vallen. Deze reaktie toont echter aan dat de universiteit zich ervoor behoed in opspraak te komen door de eredoktoren.

Polen

De soms ambigue houding van de universiteit bij de keuze van haar eredoktoren gaf reeds in 1975 aanleiding tot flink wat reaktie van de studentenbeweging: Paolo Freire, voorzitter van de Raad der Kerken in Genève en aktief op het vlak van alfabetisering, bevond zich broederlijk naast Kurt

Waldheim, VN-sekretaris-generaal en op dat ogenblik nog niet verdacht van oorlogsmisdaden. In 1980 werd de lijst aangevoerd door professor Rasmussen, aktief pleitbezorger van een 'veilige kernenergie', op een ogenblik dat de (kern)wapenwedloop nog volop aan de gang was maar reeds kon rekenen op heel wat protest. Hij ging Nadine Gordimer vooraf, de — blanke — Zuid-Afrikaanse schrijfster die het apartheidsregime radikaal veroordeelde.

Derde tendens: 'The Polish Connection'. De banden met Leuven en — onder andere — de KU Lublin, waar Karel Woytila ooit nog docent was, werden stevig aangehaald met de onderscheidingen voor de primaat van Polen, kardinaal S. Wyszyński (1966), komponist K. Penderecki (1979), kunsthistoricus J. Wozniakowski (1980), eerste minister T. Mazowiecki (1990) en professor M. Krapiac (1991). Vooral premier Mazowiecki kon rekenen op (inter)nationale aandacht bij de uitreiking van zijn eredoktoraat. Hij pleitte voor overleg tussen het katholicisme en het socialisme. "Geen politiek zonder morele grondslag", de academische overheid hoorde het welwillend aan. Ook de bondsrepubliek Duitsland leverde vier politieke doktoren op: de voormalige bondskanseliers Konrad Adenauer (in 1958, toen Duitsland nog niet verdeeld was) en Helmut Schmidt (1983), president Richard von Weizsäcker (1986) en Helmut Kohl (1996). Adenauer werd geëerd omwille van zijn bijdrage aan het Duitse Wirtschaftswunder, de sociaaldemokraat Schmidt omdat hij zijn land behouden door de economische crisis van de jaren zeventig stuurde. Von Weizsäcker en Helmut Kohl werden voorgedragen omwille van het feit dat ze "overtuigde kristenen zijn, met aandacht voor 'Grundwerte', zoals vrede, democratie en sociale rechtvaardigheid."

Dat de academische wereld nog steeds een mannenclubje is, bewijst de schaarse aanwezigheid van vrouwen op de lijsten. Naast de vermelde Nadine Gordimer, werden er de afgelopen dertig jaar welgeteld zes andere vrouwen doctor honoris causa benoemd. Hierbij drie niet-akademici: auteur Maria Rosseels (1981), Claire Vellut (1989), die zich inzet voor melasma's in India, en de Nederlandse schrijfster Hella S. Haasse (1995). Laat dit een begin zijn van de demokratisering van de eredoktoraten.

Dat de huidige rektor Oosterlinck de bedrijfs- en financiële wereld een warm hart toedraagt, behoeft — met de benoeming van eredoktor Alan Greenspan van de Amerikaanse Nationale Bank vorige week maandag — geen verdere uitleg meer. Het is echter nog te vroeg om reeds te spreken van andere klemtonen op het rektorat, vooral gezien het feit dat voordien ook reeds mensen uit de bedrijfswereld werden onderscheiden. Naast de vermelde en omstreden André Leysen, gingen de titels ook naar F. Philips, voorzitter van de Raad van Kommissarissen van de gelijknamige Eindhovense fabriek (1976) en professor H. Casimir, directeur van het natuurkundig laboratorium van Philips.

Ook het Belgische koningshuis werd door de KU Leuven in de watten gelegd wat eredoktoraten betreft: de kersverse koning Boudewijn, pas een paar maanden op de troon, werd in 1951 reeds geëerd met deze titel, die ongetwijfeld als een serieuze ruggensteun en bevestiging van zijn koningschap kan worden gezien. Ook onze huidige koning, Albert II, werd met dezelfde titel bedacht, op een ogenblik dat hij nog als prins Albert door het leven ging. Buitenlandse vorsten waren de laatste dertig jaar niet meer van de partij bij de uitreiking van de eredoktoraten. Koning Juan Carlos van Spanje is dus de eerste vorst sinds decennia die het eretekens kan ontvangen. Ander blauw bloed dat niet vergeten mag worden, is Jean-Egelbert, hertog van Arenberg — jawel, van het gelijknamige kasteel te Heverlee — die in 1994 de epitoga kreeg opgespeld. Deze adellijke familie schonk na de eerste wereldoorlog het kasteel van Arenberg aan de universiteit. Een bedankje in de vorm van een eredoktoraat is dan ook een kwasi vanzelfsprekend gebaar van erkentelijkheid.

Ann Bries

Renaissance met Philippe Herreweghe

De bijna vijftigjarige Herreweghe wordt door de KU Leuven met een eredoktoraat bedacht omwille van zijn veelzijdigheid als dirigent van ensembles van internationaal niveau. Hij combineerde een opleiding geneeskunde en psychiatrie met muzikale studies aan het Gentse Koninklijk Muziekconservatorium. Als Bachspecialist verwierf hij sinds 1970 internationale faam met het door hem opgerichte Collegium Vocale. Deze muzikale duizendpoot richtte in Parijs een gelijkaardig ensemble op — Chapelle Royale — en creëerde telkens nieuwe groepen om tot de meest perfecte muzika-

le resultaten te komen, zoals met l'Ensemble Vocal Européen en het Orchestre des Champs Élysées.

Zijn reputatie als markante persoonlijkheid in de muziekwereld werd in 1990 erkend door de vereniging van Franse muziekcritici, die hem uitriep tot muzikale persoonlijkheid van het jaar. Sedert 1993 is hij, samen met het Collegium Vocale, Cultureel Ambassadeur van Vlaanderen. Volgende week maandag bevestigt de Leuvense universiteit op haar beurt deze vernieuwende dirigent.

(ab)

Semestersysteem in eerste kandidatuur vanaf volgend jaar?

Blokken op kerstavond

De discussie over het invoeren van semestereksamen is al enkele decennia oud. Al in 1967 maakte de academische overheid plannen voor een andere jaarindeling. De discussie bereikt nu een nieuw hoogtepunt. Het Gemeenschappelijk Buro (Gebu) heeft een zeer dringend advies gevraagd aan de onderwijsraad over het invoeren van semestereksamen in de eerste kandidatuur. Dat advies moet er snel komen om volgend academiejaar al met een semestersysteem te kunnen starten.

De argumenten voor en tegen een tweesemestersysteem zijn talloos, omdat de discussie al jaren aansleept, en vele argumenten kunnen zowel in de ene als in de andere richting gebruikt worden.

Opmerkelijk in de huidige discussie is dat het Gemeenschappelijk Buro — de rek-

tor, de vice-rectoren en de koördinatoren onderwijs-, onderzoeks- en studentenbeleid — nu pas een dringend advies aan de onderwijsraad gevraagd heeft. Al zeker sinds oktober was het Gebu van plan een voorstel over semestereksamen te doen. Maar dat werd telkens uitgesteld. De onderwijsraad krijgt nu dus niet de kans een gefundeerd advies uit te werken.

Boeken

Binnen de onderwijsraad bestaat een werkgroep zelfstudie, die een vernieuwende onderwijsfilosofie ontwikkelt. De voorstellen van die werkgroep zullen ongetwijfeld gevolgen hebben voor ondermeer het examensysteem. Het ligt dus meer voor de hand te wachten op dat advies dan nu overhaast beslissingen te nemen. Het lijkt er sterk op dat de universiteit paniekvoetbal speelt in tijden van dalende inschrijvingen.

In het achterhoofd van het universitair

re beleid speelt ongetwijfeld, samen met het spook van de Gentse concurrentie, het argument dat een semestersysteem de overgang van het sekundair naar het hoger onderwijs vergemakkelijkt. De gunstige invloed van een semestersysteem op de slaagpercentages is niet betweten: aan de Gentse universiteit liggen die niet hoger dan hier in Leuven. Maar als je zaak goed verkoopt, kan je met een semestersysteem wel succes boeken bij toekomstige studenten, en — niet te vergeten — hun ouders.

Proefeksamen

Een pientere student merkte op dat professoren die geëvalueerd worden, een periode van vijf jaar eigenlijk te kort vinden om hun onderwijsgedrag te remediëren. Dat brengt ons bij de proefeksamen. Jaren geleden schafte de universiteit vrijstellingen voor wie het goed deed bij de proefexamens officieel af. Dat gebeurde toen op advies van de onderwijsraad, met volmondige instemming van de studenten. Herhaalde pogingen om het systeem weer in te voeren, en verdoken manier om de deur naar een semestersysteem op een kier te zetten, botsten telkens op een duidelijk, negatief advies van de onderwijsraad en een njet van studentenzijde.

Proefexamens bieden de student een

kans om zijn studiemethode te toetsen en bij te sturen. Dat kan alleen als de resultaten van die proefexamens geen weerslag hebben op zijn uiteindelijke resultaat. Vrijstellingen voor wie het goed deed belonen immers enkel de studenten die al een voor-sprong hadden: zij genoten een betere vooropleiding, hadden meteen de goede studiemethode te pakken, pasten zich sneller aan het studentenleven aan. Studenten die de goede studiemethode niet meteen te pakken hebben, moeten deze achterstand nog eens extra inhalen. Deze unieke kans tot bijsturing verdwijnt in een tweesemestersysteem: de examens die je eind januari aflegt, tellen meteen mee voor je jaarresultaat, en je hebt niet de kans gehad zonder risico kennis te maken met het universitaire exameneerprogramma.

Proefexamens organiseren in november is weinig zinvol. Van weinig vakken heb je dan al voldoende stof gezien voor een representatief examen. Bovendien heb je nauwelijks de tijd gehad om te akklimatiseren: je meubels staan nog maar net op je kot en je hebt al examens. Als professor met vijf jaar nog niet tevreden zijn, waarom krijgt een eerstejaarsstudent dan niet enkele maanden om zijn studiemethode bij te sturen?

Ludwig Deweghe
Frank Ribbens

Kringraad stelt alternatieven voor

Meerderderheid tegen semestereksamen

Da een geanimeerde discussie bevestigde de algemene vergadering (AV) van Kringraad met ruime meerderheid zijn standpunt: de Leuvense studenten zijn tegen semestereksamen, ook in de eerste kandidatuur. Kringraad kiest als alternatief voor meer begeleiding bij de ontwikkeling van de individuele studiemethode, voor betere kwaliteit van het onderwijs in de eerste kandidatuur, voor regelmatige, niet-gekwoeteerde evaluaties met feedback en voor het behoud van de proefexamens.

Aan sommige universiteiten worden elk semester examens afgelegd. Zo ook aan de universiteit in Gent. De KU Leuven heeft een jaarsysteem. Op het einde van het academiejaar worden studenten ondervraagd over het geheel van de leerstof van dat academiejaar. Twee jaar geleden voerde Kringraad, het deel van de studentenkoepel dat bevoegd is in onderwijszaken, een enquête onder de Leuvense studenten. Een meerderheid van de studenten sprak zich toen uit tegen een semestersysteem.

Voorstanders van een tweesemestersysteem beklamen de betere spreiding van examens die zo'n systeem biedt. Je moet niet alles in juni afleggen, zodat je voor elk vak afzonderlijk meer tijd krijgt om te studeren. Spijtig genoeg wijst de praktijk uit dat het professorenkorps zich snel aanpast aan een nieuwe situatie: als je voor elk vak afzonderlijk vak meer tijd krijgt, kan je in totaal ook meer stof verwerken. Het gevaar is

dan ook reëel dat de totale studiedruk stijgt terwijl de Leuvense opleidingen nu al vaak het dekretale maximum overschrijden. Een jaar telt dan twee piekbelastingen in plaats van één. Bovendien moet je in een tweede zittijd toch alles in één keer verwerken, dus wie het normaal al moeilijk heeft, is met een semestersysteem misschien niet gebaat.

Piekperiode

De ervaring wijst uit dat extra stof vaak beperkt blijft tot een verhoging van de ensiklopedische kennis. In plaats van een semestersysteem in te voeren lijkt het beter te zoeken naar alternatieve vormen van onderwijs en evaluatie die beter aangepast zijn aan de huidige kennismaatschappij, en die beter tegemoet komen aan problemen van studeerbaarheid en studiedruk.

Twee piekperiodes hebben ook tot gevolg dat Leuven niet alleen in mei en juni plat ligt; ook in december en januari zullen alle extra-curriculaire activiteiten op een laag pitje gezet worden: geen zangles, geen Portugese les, geen toneel, geen pianokoncert, geen video of dans in Stuc, geen kringactiviteiten, alle fakbars dicht en geen studentenispraak meer. Dat was meteen het belangrijkste argument voor de geënquêteerde studenten om tegen semestereksamen te zijn. De academische overheid zelf zou gevoelig moeten zijn voor dit argument: ze is het er mee eens dat een universitaire opleiding niet beperkt mag blijven tot het aanleren van specialistische kennis en heeft veel belang aan algemene vorming, die vooral in die extra-curriculaire activiteiten

aan bod komt.

Een ander veelgehoord argument voor een semestersysteem is de internationalisering van het onderwijs. In vele buurlanden bestaan andere jaarindelingen. Een semestersysteem zou uitwisselingen bevorderen. Maar dat blijkt niet altijd zo omdat de semesterindeling van land tot land nog wel eens durft verschillen.

De Leuvense studenten spraken zich uit tegen dit semestersysteem maar stelden wel een aantal alternatieven voor, die volgens hen alleen maar de kwaliteit van het onderwijs ten goede kunnen komen. De in de afgelopen maanden steeds aangehaalde reden voor de invoering van een semestersysteem is het lage slaagpercentage in de eerste kandidatuur. Een semestersysteem kan daar geen soelaas bieden. Kringraad is in de eerste plaats voorstander van een beter oriënteringsbeleid in het sekundair onderwijs. Voor de eerste kandidatuur zelf stellen de studenten voor om meer aandacht te besteden aan de ontwikkeling van de individuele studiemethode van de student. Dat kan door middel van individuele monitortoetsbegeleiding, maar ook door algemene sessies over leerstrategieën en door suggesties van de docenten bij speciale moeilijkheden in de stof.

Daarnaast vragen de Leuvense studenten extra aandacht voor de kwaliteit van het onderwijsgebeuren zelf in de eerste kandidatuur: kursusmateriaal van hoog-

staande kwaliteit, lessen in optimale omstandigheden en een optimale programmering van het ganse onderwijsgebeuren doorheen het jaar. Zij vinden dat hier vooral een taak is weggelegd voor de Permanente Onderwijscommissies (POK) en de evaluatiecommissies, die hun kwaliteitsnormen voor de eerste kandidatuur strenger moeten toepassen.

Feedback

Kringraad hecht tot slot veel belang aan kansen tot bijsturing van de studiemethode en kennis. Om die kansen te realiseren, moeten de docenten en de POK's regelmatig niet-gekwoeteerde evaluatiemomenten voorzien. Het is belangrijk dat die evaluatiemomenten niet gekwoeteerd zijn, om de student de kans te geven bij te sturen zonder gesanktioneerde te worden. Even essentieel is een duidelijke en snelle feedback, die de student confronteert met, maar ook peilt naar de oorzaken van zijn eventuele tekorten. In die bijsturing zijn de proefexamens, als ze zowel door de docent als de student ernstig genomen worden, van primordiaal belang. Ze moeten een representatief beeld geven van de junizittijd. Ze moeten ook halfweg het jaar georganiseerd worden, om de student de nodige tijd te geven zich aan te passen aan de nieuwe omgeving en hem nog voldoende tijd te laten om te remediëren. De docent moet de tijd nemen het examen individueel te bespreken met de student. De uiteindelijke feedback — als de resultaten bekend zijn — gebeurt in een functioneringsgesprek met de monitor.

Ludwig Deweghe
Frank Ribbens

Landbouw

De naam van één fakulteit duikt steeds weer op als het over een semestersysteem gaat: die van de fakulteit Landbouwkundige en Toegepaste Biologische Wetenschappen. Telkens weer slaagt deze fakulteit erin een uitzondering te vragen op het examenreglement: de ene keer willen de plantjes niet snel genoeg groeien, zodat de laatstejaarsstudenten in januari hun examens moeten kunnen afleggen om in juni nog volop aan hun tesis te kunnen werken, dan weer zijn er studenten die tijdens het tweede semester les volgen in Louvain-la-Neuve, en onmogelijk uit het verre Wallonië kunnen terugkeren om in Leuven examens af te leggen. Elk alibi is goed om over een semestersysteem te kunnen be-

ginnen, en telkens botst de fakulteit op een neen van de academische overheid.

Toch doet de fakulteit er alles voor om binnen de letter van het algemene examenreglement van de KU Leuven de geest ervan met de voeten te treden. De eerste kandidatuur bio-ingenieur heeft dit jaar maar liefst vijf examenperiodes. Het moet gezegd dat de fakulteit een heel eigen systeem van keuzepakketten heeft, waardoor in sommige jaren het aantal vakken erg hoog ligt. Toch lijkt het er sterk op dat een semestersysteem voor de Landbouwfakulteit slechts een korte verlichting biedt, en geen echte oplossing. Het echte probleem is ongetwijfeld de veel te hoge studiedruk. Ook hier verdient het aanbeveling te wachten op de resultaten van de studietijdmeting, die op dit ogenblik loopt in de fakulteit.

(fr)

KRINGLOOPCENTRUM SPIT Tweedehandswinkel

LAATSTE SOLDENDAGEN

meubelen, kleding, huisraad,....
Voor elk wat wils

Open: dinsdag tot vrijdag 12.45 tot 17 uur
zaterdag 11 tot 15.30 uur

Diestsesteenweg 104, Kessel-Lo, tel. 26.09.21

Wijken voor Europa

Reeds meer dan twintig jaar maken bewonersverenigingen zich zorgen over de inplanting en uitbreiding van de Europese mastodonten in de wijken rond het Schumanplein in Brussel. Vastbesloten het idee van de 'bewoonde stad' te verdeeligen, willen deze verenigingen reageren tegen de agressieve strategieën van de immobiliënssektor. Zij stellen alternatieve wegen voor tot inrichting van de buurt. Om hun eisen kracht bij te zetten voerden ze afgelopen week actie in het Brusselse stadscentrum.

In het begin van de jaren zestig besliste Europa zich in het centrum van de stad te vestigen om niet afgescheiden van de wereld te leven. Maar haar instellingen zwollen aan, knabbelend aan de woonruimte, de kleine ondernemingen, de handel en de kunst in de hoofdstad. De konstante uitbreiding van administratieve gebouwen bracht stuk voor stuk de aanpalende wijken uit evenwicht. Hele wijken levendige stad werden vervangen door kantoren die de deuren sluiten om zes uur.

Maar Europa is niet als enige verantwoordelijk voor deze stadscamp. De Belgische regering heeft steeds de belangrijkste beslissingen betreffende de inplanting van instellingen van de Europese Gemeenschap goedgekeurd. Zij twijfelde er geen moment aan bebouwen en bewoonde terreinen op te offeren om de honger van de Commissie, de Ministerraad of het Parlement te stillen. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, nog jong en kwetsbaar, bleef niet bij machte de gevolgen van haar beleidskeuzen in toom te houden. In het nieuw Gewestelijk Ontwikkelingsplan is de Europese wijl een zwart gat, dat gedoemd is te verdwalen in

partikuliere belangen. De maatregelen die een harmonieuze integratie van Europa in een actieve en bewoonde omgeving dienden te verzekeren, zijn nog steeds niet getroffen.

Koek

Vóór de jaren zestig was de Leopoldswijk echter een bloeiende woon- en leefbuurt. Ook de kunst voelde zich er thuis. Toen kwam het Berlaymontgebouw, en de bal was aan het rollen. België zag haar prestige en de werkgelegenheid toenemen. Aanvankelijk geloofde men in een vredevel evenwicht tussen leven en werken. Maar nu rest enkel nog het dissonante naast elkaar bestaan van sjieke kantoren, verkrotte huizen en braakliggende terreinen.

De autochtone bewoners van de Europawijk snakten al jaren naar wat levensruimte. Na verloop van tijd verenigden ze zich in buurtcomités. Hun doel is de verschillende overheden die de Brusselse koek verdelen, samen rond de tafel te krijgen. Die moeten dan aangezet worden hun verantwoordelijkheden op te nemen, en te werken aan de herstelling van het stedelijk weefsel.

De buurtcomités vechten hiervoor al vele jaren. Fondation Sens Unique Stichting (FSUS) — een groep geëngageerde mensen die de stad leefbaar willen maken — wil hen dan ook nieuwe moed geven. Deze stichting voerde vorige week actie. Zij werkte samen met Koördinatie Europa, een overkoepelende term voor de buurtcomités, Bral (Brusselse Raad voor Leefmilieu) en Inter-Environnement Bruxelles. Koördinatie Europa voerde de onderhandelingen met de betrokken instanties, en Sens Unique zorgde voor het trekken van de aandacht. Dat gebeurt aan de hand van een

(foto Wim De Roy)

aantal akties.

Eén van die akties bestaat in de bezetting van ein plein midden tussen de Europese gebouwen en de verkrottende woon-

blokken. Sinds vorige zaterdag palmt een grote sirkustent het terrein onderaan de Belliardstraat in. Er wordt druk gedebatteerd. Iedereen mag stoom afblazen, de kleppen worden gelost. Om te bewijzen dat er nog leven is in de buurt, bruist het in de tent. Konserten, filmvoorstellingen en een doorlopend kafee dragen daartoe bij.

*Geachte koning en koningin,
Ik las dat jullie ouders van
dode kindjes opvangen in
jullie paleis.*

*Ook ik zou jullie steun best
kunnen gebruiken. Je houdt
loch 'n leeg gevoel over aan
zo'n abortus.*

*Een vruchtbaar gesprek zou
wonderen kunnen doen.*

Miss

De aktievoerders leggen sterk de nadruk op de woononzekerheid in het stadscentrum. Die heeft uiteraard historische gronden. In 1988 keurde de Eksekutieve van het Brusselse Gewest een kaderakkoord in verband met de maatregelen voor de woon-, handels- en kulturele funkties goed. Bij de verdere doorvoering van de federalisering in 1989 bevestigde de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest dat ze van plan is de bestemmingen uit het kaderakkoord te respekteren. Er volgt een Gewestelijk Ontwikkelingsplan in deze lijn. Maar het is nog steeds niet uitgevoerd. De aktievoerders eisen nu de komst van woningen.

De problemen rond het Schumanplein zijn echter zeer onoverzichtelijk. Daarom moet er een 'Miss Europe' worden opgericht. Dat is een centrale sel die de initiatieven van de overheden koördineert. Zij zou moeten proberen de overheden van verschillende niveaus, die al te vaak ruzien over bevoegdheidsverdelingen, naar eenzelfde doel te dirigeren.

De aktievoerders trekken gelukkig niet aan een bel zonder klepel. De beslissing van de Europese Gemeenschap zich niet verder uit te breiden in de binnenstad, wakkert de strijdust aan. Europees kommissaris Liikansen komt zelfs naar de vergaderingen van het komitee Bewoners Europa. Dit betekent een rechtstreekse dialoog tussen de bewoners, die zo hun stem kunnen laten gelden, en de Europese instellingen.

Europa lust de Leopoldswijk niet meer. De bewoners des te meer. Zullen die nu eindelijk gehoor krijgen? Komen er nu woningen in de plaats van de verkrotte blokken? Laten we het hopen.

Jozefien Kiekens

De afgelopen week hield een entoesiaste groep aktievoerders een plein in de Brusselse Europawijk bezet, om op die manier hun ongenoegen te uiten over de stadsverloedering en de aangetaste woonkwaliteit in de Brusselse binnenstad. Onder het dak van de sirkustent die het epicentrum van hun akties vormde, waren ook enkele Leuvense studenten aktief. Op de laatste dag van de bezetting, middenin een zo te horen behoorlijk gezellig slotfeest, belden we met Marieke Huysentruyt, een van de mensen die heel de week in de weer waren geweest. We vroegen naar haar ervaringen, en we wilden ook wel eens weten wat de gevoerde aktie praktisch inhield.

Marieke Huysentruyt: «We hebben aktie gevoerd op verschillende niveaus. Eén daarvan was het artistieke. Een aantal studenten van het Sint-Lukasinstituut hebben een tentoonstelling gehouden, en foto's opgehangen aan leegstaande gebouwen. Er liep ook een videoprojekt. Elke dag werd er door een groep mensen die professioneel met film bezit zijn een montage gemaakt van wat er hier gebeurde, en die werd dan elders in Brussel op straat vertoond. We hebben bomen versierd, en een klein Berlaymontgebouw nagebouwd. En er waren jongleurs en clowns. Dat waren de ludieke manieren om de aandacht te trekken.»

Druk in/op Brussel

«De mensen van Bral hebben meer inhoudelijk gewerkt. Ze hebben vooral betrokken personen aangesproken en uitgenodigd naar de tent. Zo zijn ondermeer Magda Aelvoet, Freddy Willockx en Wilfried Martens langs geweest. Er werd geprobeerd mensen van alle betrokken politieke niveaus te bereiken. De meeste prominenten reageerden positief. Ook was er elke dag een perskonferentie. We hebben heel wat media-aandacht gekregen.»

Veto: Hoe werd er door de toevallige voorbijgangers op jullie gereageerd?
Huysentruyt: «Veel mensen wisten eerst niet waar het over ging. Daarom zijn we op straat hoeken gaan staan en hebben we mensen aangesproken en uitgelegd wat onze bedoeling was. Veel van de mensen die in de buurt wonen vonden het een goede aktie, al kwam ze volgens sommigen wel wat laat.»

«Het interessante van de plaats waar we onze tent opgeslagen hadden, was het feit dat er heel wat mensen langslopen die op weg zijn naar de gebouwen van de Europese Gemeenschap. We hebben geprobeerd ook die mensen warm te maken voor onze aktie.»

Veto: Heb je, nu de aktie zo goed als afgelopen is, de indruk dat het een sukses geworden is?

Huysentruyt: «Ik denk dat het inhoudelijke gegeven van de aktie zeker een versnelling heeft ondergaan. We hebben geprobeerd politieke verantwoordelijken en betrokkenen tot uitspraken over de zaak aan te zetten, en bij sommigen is dat ook gelukt. Zo heeft Europees Kommissaris Liikansen zich zonder meer solidair verklaard met onze ideeën. Premier Dehaene kon niet komen, maar hij heeft ook zijn sympathie betuigd.»

Veto: Hoe viel het praktisch mee met die kille weer een week in een tent te leven?

Huysentruyt: «Dat ging best. Er was gelukkig verwarming, en veel warme dekens voor 's nachts. Een voedselkollektief heeft heel de week voor ons gekookt. Vaak kwamen er 's avonds muzikanten spelen. De sfeer was erg goed.»

Veto: Op welke manier wordt er nu deze week verder aan jullie doelstellingen gewerkt?

Huysentruyt: «Het FSUS wordt opgedoekt. Dat was speciaal voor deze week opgericht. Maar de buurtcomités gaan natuurlijk door. Een aantal mensen die deze week meegedaan hebben, zal er zeker ook mee bezig blijven.»

(mg)

De nieuwe politieke cultuur (2)

Sedert Zwarte Zondag, nu alweer bijna zes jaar geleden, beweegt er 'iets' in het Belgische politieke landschap. De schokgolf die de verkiezingsuitslag van 24 november 1991 met zich mee bracht, zette echter weinig zoden aan de dijk. Dat werd in augustus van vorig jaar nogmaals op een pijnlijke wijze duidelijk gemaakt. Het gevolg hiervan was dat de roep om vernieuwing luider werd dan ooit. Ondertussen heeft iedereen, op het gevaar af klicheematig te klinken, de mond vol van de nieuwe politieke cultuur. Op initiatief van kamervoorzitter Langendries (PSC) bijvoorbeeld werden een aantal weken geleden de voorzitters van alle partijen uitgenodigd om hierover de koppen bij elkaar te steken. En ook op Vlaams nivo wordt onder impuls van Norbert de Batselier (SP) druk gedebatteerd over de afschaffing van politieke kumuls. Maar niet alleen binnen de grote partijen heeft de Witte Mars heel wat discussie losgeweekt. Op tal van nivo's ontstaan nieuwe initiatieven die proberen een antwoord te geven op de malaise binnen ons politiek bestel. De komende weken willen wij een licht werpen op een aantal van die initiatieven. Niet enkel vanuit een bezorgdheid voor democratische waarden, maar vooral omdat het jonge mensen zijn die in dit gebeuren een belangrijke rol te spelen hebben.

Tom Lanoye over politiek en padden

"Ik heb meer lezers dan Filip Dewinter kiezers"

Fch, met die nieuwe politieke cultuur (NPK) komt men niet verder dan woordkramerij. Je weet alleen wat de NPK is, als je de oude politieke cultuur korrekt durft te omschrijven. Zolang je niet durft zeggen dat de oligarchie, de partikratie of de bananenrepubliek — noem het zoals je wil — moet verdwijnen, kom je geen stap verder. En het kan toch niet dat het de partijbonzen zelf zijn die dit alles gaan veranderen, dat is absurd." Aan het woord is Tom Lanoye, schrijver en voorvechter van de nieuwe politieke cultuur. Bij het brede publiek dankt hij ongetwijfeld zijn bekendheid aan zijn columns in het weekblad Humo. Hij was het die in Antwerpen — na zwarte zondag in '91 en het succes van het Vlaams Blok — de vernieuwingsoperatie mee inspireerde. Agalev en de Beweging voor Sociale Vooruitgang (BSV) van Patsy Sörensen vormden een nieuwe politieke formatie. Vindt hij deze vernieuwingsoperatie geslaagd?

Lanoye: «Ik zou het onmiddellijk opnieuw doen. Je moet niet vergeten dat deze formatie, naast het Blok, de verkiezingen gewonnen heeft. Trouwens, in de coalitie maken Agalev en BSV het verschil. Stiel je eens voor dat ze niet in de coalitie zouden zitten, ik denk dat ze in de oppositie naast het Blok machteloos zouden staan. Mieke Vogels (Agalev) is een zwaargewicht in het schepencollege en samen met Patsy heeft ze meer macht dan ze stemmen hebben gehaald (12,5 %). Ze hebben al veel belangrijke beslissingen genomen, ondermeer de hervorming van het ambtenarenkorps. Toch zijn er mensen die het vroeger beter vonden, zo van "in den tijd van Bob Cools was het toch rustiger." Maar dat komt omdat men geen debatkultuur gewoont is. Nu wordt er meer en opener gediscussieerd, bijvoorbeeld in de distriktsraden.»

Operatie

Veto: Vindt u niet dat ze teveel toegevingen moesten doen ten aanzien van hun principes door aan het beleid deel te nemen?

Lanoye: «Neen, die Beysen (VLD) met zijn Vlaams Blokpraat heeft schrik van Mieke en Patsy. Als Beysen in zijn nieuwjaarstoespraak zegt: "wat er ook gebeurt, volgende keer zonder Agalev", dan is dat toch het beste bewijs voor het feit dat zij het verschil maken. Als zulke mensen geen problemen meer zouden hebben met Agalev, dan zouden ze pas in 'diep shir' zitten. Agalev zingt ervoor dat het een centrumlinkse coalitie is. Ik vind het zeker geen mislukte operatie, vooral ook omdat het de traditionele partij- en goed door elkaar schudt.»

«Het is gewoon een heel ander beleid nu. Een meer symbolisch voorbeeld is het verkeersvrij maken van de Grote Markt. Dat is niet beslist door het schepencollege

of door de burgemeester, maar door de distriktsraad. Dat is volgens het principe van de subsidiariteit (bevoegdheden toekennen aan de overheid die er het meest direct bij betrokken is, nvdr) en daar sta ik volledig achter.»

Veto: Als u het subsidiariteitsprincipe zo aanhangt, vindt u dan dat het opsplitsen van Vlaanderen en Wallonië de democratie ten goede zou komen?

Lanoye: «Dat is een van de mogelijke oplossingen ja, maar ik word daar niet koud of warm van. Ik snap die hele heisa eigenlijk niet. Zo'n opdeling kost toch ook veel geld. Ik begrijp bijvoorbeeld niet waarom al die ondernemers een markt van vier miljoen potentiële kopers willen afstoten in de richting van Frankrijk. Afgezien van de hele problematiek van de bevoegdheidsverdeling vind ik mezelf nog altijd het beste terug in het federale systeem.»

Moederkerk

«Ik moet wel niets weten van dat hele gezwam over identiteit, godsdienst, moraal en waarschijnlijk ook raskenmerken en zo. Sommigen stoppen bij twee kenmerken, anderen gaan nog verder. Maar ik begrijp bijvoorbeeld niet waarom ik mij meer verbonden zou moeten voelen met Filip Dewinter dan met Gino Vraso. Het is toch niet omdat Dewinter Vlaams spreekt dat ik mij meer solidair met hem zou moeten voelen.»

Veto: Zijn er niet te veel overheden nodig om België draaiend te houden?

Lanoye: «Je zou bijvoorbeeld de provincies kunnen afschaffen. Als je kijkt naar grote Europese steden, die hebben meer inwoners en een groter grondgebied dan België. Dan vraag je je inderdaad af of al die overheden nodig zijn. Maar ik denk niet dat het tegen te houden is. Op een morgen worden we wakker in de republiek Vlaanderen.»

Veto: U heeft uw sympathie voor het nieuwe project van ondermeer Pieter Vandekerckhove (voormalig nationaal coördinator van Agalev) betuigd. Wat trekt u aan in dat initiatief?

Lanoye: «Agalev is inhoudelijk maar vooral communicatief te veel een milieupartij. Zo organiseer je eigenlijk voor een groot stuk je eigen verkiezingsnederlagen. Het milieu staat niet meer in de top tien van wat de mensen aanbelangt. Er is een tijd geweest dat de groene partijen in Europa slapend rijk werden, zonder campagnes te moeten voeren. Nu staat het milieu ook in het programma van de andere partijen. Ik snap trouwens ook niet dat je een ekologisch denken kan scheiden van een economisch denken. Je kan je niet enkel uitspreken over milieu, als je je niet uitspreekt over industrie, wegen, kanalen, enzovoort. Je moet per definitie een globaal maatschappelijke visie hebben. Agalev heeft zich in de verdrukking laten duwen en ze hebben daar zelf ook met tijden goed aan meegewerkt. Maar ik hoop dat die tijd voorbij is, dat er nu ruimte gemaakt wordt voor een heel nieuw project.»

We worden van het begin tot het einde genaaid door mensen als Eyskens. Die orakelt dat deze crisis een morele crisis is. Maar als er één pad is die over moraliteit zijn mond moet houden dan is het toch wel Eyskens... en dan zeker tegen mij

«We moeten in de politiek vertrekken van grote dromen en idealen, daar is het nu wel het moment voor. Ik denk dat er op dit moment een sinisme heerst onder de mensen. Een heel belangrijke oorzaak daarvan is de machteloosheid. Ik denk dat de rakettenbetogingen het beginpunt vormen van dit sinisme. Er waren massabetogingen tegen die raketten en toch zijn ze er gekomen. Hetgeen we nu naar buiten zien komen is behalve symbolisch, een uiting van datgene dat ik onze bananenrepubliek noem. We leven in een land met een zodanige partikratie en oligarchie dat je nog moeilijk van een democratie kan spreken. Het parlement heeft veel te weinig te zeggen, de partijen daarentegen alles. Uit onderzoek is gebleken dat het parlement als beslissingcentrum op de vierde of vijfde plaats staat na die partijen. Dat is in andere landen niet het geval. De partikratie komt voort uit een manier om dingen te organiseren die samenhangen met de verzuilde maatschappij. We leven in een land waarin de kloof tussen de werkelijke samenleving en de politieke vertaling ervan steeds groter wordt. De belangrijkste partikratie is de CVP. De andere partijen gaan zich dan organisatorisch en in hun denkstructuren en onderwerpen spiegelen aan de grootste partikratie. Alle grote partijen kalven op den duur af, maar hun macht blijft hetzelfde. Dat kan op termijn ontploffen. Ik denk dat er nood is aan een nieuwe cultuur én aan een nieuwe partij. Ik denk niet dat de bestaande oligarchieën zichzelf zodanig gaan veranderen dat ze anders gaan functioneren, want dan hebben ze niet meer dezelfde macht.»

En verdomme, wanneer springt die CVP nu eens eindelijk

Veto: U heeft problemen met de CVP.

Lanoye: «Wel, als we met iets een voor-

beeld kunnen nemen aan Italië, dan is het wel dat ze er daar voor hebben gezorgd dat de kristendemokraten niet veel meer voorstellen. In Nederland stelt het Christen-Democratisch Appel (CDA) ook al niet veel meer voor. Daar werkt het paarse kabinet goed zonder het CDA. Ik hoop dat ze hier ook op een zijspoor gezet kunnen worden. Kijk, het zegt toch al genoeg als je weet dat de voormalige DDR niet zolang bestaan heeft als de CVP hier al ononderbroken aan de macht is.»

Veto: Hoe moet die nieuwe politieke partij er volgens u uitzien?

Lanoye: «Ik vind dat Agalev en de Volksunie zich zo snel mogelijk moeten opheffen om een nieuwe formatie te vormen. Er moet een jonge en nieuwe partij komen aan de linkerkant van de SP. Dat versplinterd opkomen werkt in hun nadeel. Het is nefas voor de Belgische politiek: er is geen tegengewicht op het centrum tegen extreemrechts. Tobback kan naar rechts leunen, omdat hij van links niets te vrezen heeft. Hij kan alleen maar stemmen verliezen aan de rechterzijde. Als je kijkt naar de schitterende campagne van de SP na de Agusta-affaire, toen zijn veel linkse kiezers naar de moederkerk van de linkerkant gingen. Het is belangrijk dat er een linkse partij is met veel stemmen zodat er druk komt op het centrum. Ze hoeft daarom niet meteen in het beleid te stappen.»

Apokalyps

Veto: Matematicisch zou deze partij 15 à 20 % halen, maar veel groenen zouden zich er niet in thuis voelen en voor veel Volksuniekiezers zal dat helemaal te links zijn. Verder is het maar de vraag hoeveel nieuwe kiezers zo'n nieuwe partij kan bekoren.

Lanoye: «Ja, maar de relevantie van de Volksunie en Agalev is volledig verdwenen. Er moet een nieuw project komen. In Antwerpen had men ook voorspeld dat de nieuwe partij stemmen zou verliezen. Het tegendeel bleek waar te zijn. Maar pas op, misschien is het wel te vroeg hiervoor. Misschien moet het blok nog wat meer stemmen krijgen en de SP eens gedwongen worden tot een oppositiekuur — wat ik sowieso vind — vooraleer er iets zal gebeuren. Het zou wel eens kunnen dat we moeten wachten op Verhofstadt. Van Hecke en Anclaux die de handen in mekaar slaan, de linksliberale van zo.»

Veto: Ben je het vermanende vingertje van Van Hecke alweer vergeten?

Lanoye: «Dat was vroeger zo. Nu niet meer, denk ik. Maar ik zou daar nooit op stemmen hoor. Maar er moet gewoon een druk komen op het centrum. En verdomme, wanneer springt die CVP nu eens eindelijk? Dat is letterlijk een staat binnen de staat. In de CVP zijn alle gezindheden aanwezig. Daar zoekt men naar een soort consensus en die spuit men dan over Vlaanderen uit. En via Vlaanderen over België. Het ergste is dan ook dat de oligarchie van de meest conservatieven het nog altijd haalt, zij kunnen immers de CVP laten springen. Ze kunnen dit zeker voor de etische dossiers en voor de dossiers die gaan over het fundament van de macht. De CVP is ook een heel gesloten partij. Het is niet erg democratisch om met de partijtop ergens weg te kruipen en het publiek moet dan maar uit de schaarse reacties afleiden wat er gezegd is.»

«Er zouden meer witte marsen moeten

komen. Maar dan marsen waar Dehaene op het einde de ouders niet kan ontvangen. Dat is pure recuperatie. Er moet een mars komen met duidelijke eisen.»

Veto: *Denkt u niet dat er zoveel volk op de witte mars was omdat er niets geëist werd? En er gingen daar ook veel stemmen op voor een meer repressieve justitie.*

Lanoye: «Ik denk dat dat met die vraag naar meer repressie op de witte mars wel meeviel. Er werd bijvoorbeeld nergens meer geschreeuwd voor de doodstraf. Zelfs het Blok heeft dat niet kunnen doen, omdat zij zitten met Laplasse en Vindevogel enzo. Ze zijn met zo'n dom en onmenselijk iets als de doodstraf gekonfronteerd en kunnen het ironisch genoeg nu zelf niet eisen.»

Veto: *Zal het Vlaams Blok voordeel halen uit de hele affaire?*

Lanoye: «Voor een deel wel, ze hebben goede folders zoals die van 'Dutroux vrij in 2005?'. Maar als je ervan uitgaat dat elke partij één punt heeft waarvoor ze staan, dan is dat bij het Blok wel de vreemdelingen... dat die buiten moeten natuurlijk. Ik denk dat dat als belangrijkste onderwerp is dichtgesneeuwd. Nu gaat het vooral over dekumulatie, afschaffing van het cliëntelisme of al die zaken die moeten veran-

Met de hele heisa over de registratie van de samenlevingscontracten, hebben we klaar gekregen dat er nu iemand van de CVP zich voltijs moet bezighouden met deze problematiek

deren. Ik weet zeker dat zij dat niet allemaal dragen. Maar als er niets gebeurt met de multiculturele spanningen en men blijft luisteren naar de ouders van de vermoorde kinderen, dan kan het zijn dat het Blok een deel van zijn aanhang verliest.»

Veto: *Dan heeft de vernieuwing op dat punt alvast niet zo'n haast?*

Lanoye: «Natuurlijk wel, want je kan je ook een soort apokalyps voorstellen. Mensen, vooral diegenen die politiek niet zo geïnteresseerd zijn, kunnen het gevoel krijgen dat het Blok de enige partij is die de

vernieuwing voorstaat. Zij zouden dan de enigen zijn die het politiek bestel willen veranderen en tevens de parlementaire democratie afbreken. Dat zou natuurlijk verschrikkelijk zijn. Daarom steun ik de vernieuwing aan de linkerzijde. Anders zou het lijken alsof de politiek het Blok verketert omdat zij de enigen zijn die er iets aan willen doen. Dat is heel gevaarlijk, omdat de kans dan groot is dat de mensen niet meer geloven in het democratische systeem.»

Toneelgroepen

Veto: *Wat moet die nieuwe partij als programma hebben?*

Lanoye: «Er moeten structurele ingrepen komen om het parlement meer macht te geven. Verder moet er een absolute dekumulatie komen. Absolute prioriteit moet gegeven worden aan het installeren van een vermogensbelasting en de fraudebestrijding. Tenslotte moeten de politieke benoemingen volledig uitgeschakeld worden, om maar enkele fundamentele punten te noemen. Kijk, voor mijn eigen vak bijvoorbeeld zou er een commissie voor letteren ofzo moeten opgericht worden, met een objectief beleid. Het is maar een voorbeeld

van hoe het nu allemaal loopt. Als ik bijvoorbeeld een kleine lezing wil geven in Breda, moeten ze daar vijfduizend frank subsidie voor uittrekken. Dat moet dan door drie of vier excellenties ondertekend worden en dat duurt maanden. Als je die kosten van de administratie uitrekent, kom je aan het dubbele van de uitgekeerde subsidie. Bovendien wordt dat dan ook nog veel te laat uitbetaald. Zo moeten toneelgroepen bijvoorbeeld gaan lenen bij de bank, waar ze dan ook nog eens ongeveer tien procent aan moeten afdragen. Die bank wil dan ook nog

als sponsor vermeld worden op de affiche. In Nederland maak je dat allemaal niet mee.»

Veto: *Nu we het toch over je werk hebben, hoe zijn de reacties op je columns 'Weg met de permissieve samenleving' in het weekblad Humo?*

Lanoye: «Ik sta er versteld van hoeveel reactie ik op die columns krijg. Ik krijg naast de gebruikelijke, maar marginale 'hate-mail' heel wat positieve reacties. Ik heb me er echt mee bezig gehouden. Ik heb veel columns van Nederlanders gelezen zoals Jeroen Brouwers en Gerrit Komrij, want in Vlaanderen kennen wij dat niet, hé. Ik wil met die columns provoceren, dat is helemaal anders dan een politicus. Ik zou geen goede politicus zijn. Die moet op zoek naar een compromis tussen de grenzen van wat zijn doel is. Ik moet daarentegen op zoek naar de meest provocerende uiting van wat ik bedoel.»

Beweging

Veto: *Er is u wel eens verweten dat u als pleitbezorger van de progressieve idee, kiezers naar het Vlaams Blok zou jagen. En dat vooral door uw imago van notoire homo met provocerende stellingnames. Voelt u zich daar verantwoordelijk voor?*

Lanoye: «Gezien de populariteit moet ik dat echt betwisten, hoor. Ik heb meer lezers dan Filip Dewinter kiezers. En een boek van mij kost vijfhonderd frank terwijl stemmen voor Dewinter tot nader order nog altijd gratis kan. Ik 'verteenwoordig' natuurlijk wel een bepaald deel van de Vlaamingen. Pleitbezorger van de progressieve idee ben ik ook niet echt, ik lig regelmatig met hen in de knoop. Als ik bijvoorbeeld iets schrijf tegen Castro, krijg ik de getuigen van Che Guevara op mijn dak. Het wordt gewoon niet aanvaard als je tegen de haren instrijkt. Dat ergert mij zo aan vele politici. Kijk naar Bruno Tobback: dat is nu al iemand die zijn pa niet aanvalt, maar hem gelijk geeft. Dat is iemand die in het parlement zit en meestemt. Hij laat zijn tegenwoordigheid afhangen van het aantal stemmen dat hem dat oplevert.»

Kijk, het zegt toch al genoeg als je weet dat de voormalige DDR niet zolang bestaan heeft als de CVP hier al ononderbroken aan de macht is.

Veto: *Maar u voelt zich dus niet verantwoordelijk voor de progressieve beweging?*

Lanoye: «Maar neen, ik wil provoceren om zo iets in beweging te krijgen. Met de hele heisa over de registratie van de samenlevingscontracten, hebben we klaar gekregen dat er nu iemand van de CVP zich voltijs moet bezighouden met deze problematiek. Door extreem te zijn kan je dus wel degelijk iets bereiken. En als progressief zijn betekent dat ik geen 'jokes' mag maken of over seks praten, dan hoeft het voor mij niet hoor. We worden van het begin tot het einde genaaid door mensen als Eyskens. Die orakelt dat deze crisis een morele crisis is. Maar als er één pad is die over moraliteit zijn mond moet houden dan is het toch wel Eyskens... en dan zeker tegen mij. Als de conservatieven ons wijs maken dat Dutroux enkel het gevolg is van pornovideo's... daar draait het toch niet om! De analyse die gemaakt moet worden na de zaak Dutroux is niet dat er geen porno meer mag zijn, maar dat er met de politiek en justitie vanalles fout loopt.»

Raf Gerits
Annie Deckx

Volgende week: interview met Erik Finé, voorzitter van de VLD-jongeren.

“Zeg mij grenzen te verzinnen die in tijden niet vergaan”

Odat overal daarbinnen architecten blijven bestaan”; dat is de openingszin van Existenzmaximum, de projectweek van de studenten architectuur. In navolging van de eerste editie vorig jaar is er nu dus een tweede project. In elkaar gestoken door een achtal entoesiastelingen die van plan zijn er een vaste traditie van te maken en die er dit jaar een andere invulling aan proberen te geven.

Het evenement gaat door in het Ritogebouw. Dat is het pareltje van Henry Van De Velde dat, weggestopt in de hoek tussen de Diestestraat en de Vaartstraat, al jarenlang staat te verkommeren. Het gebouw, in 1936 opgetrokken als technische school, staat sinds 1984 leeg. Hoewel enigzins vervallen, blijft de ruimte van glas en beton tot de verbeelding spreken. Anna Theresa de Keersmaeker kwam hier de film ‘Rosas danst Rosas’ opnemen. Deze week is er dus de kans zomaar binnen te wandelen langs de ingang aan de Diestestraat om uw architecturale cultuurkennis op peil te brengen. En er is niet alleen architectuur te zien, er wordt ook architectuur gemaakt.

Het opzet is letterlijk en figuurlijk een stap buiten de opleiding zetten, waar volgens de organisatoren weinig aandacht aan visie en concept besteed wordt. Vanuit het Ritogebouw willen ze eens bekijken wat er in het departement onder architectuur verstaan wordt. En verder gaan, grenzen verkennen, op zoek gaan naar nieuwe visies. Het leitmotiv ‘maximumexistenz’, een term die verwijst naar Minimumexistenz — het programma van de wederopbouw na de eerste wereldoorlog dat voorzorg in een woning met minimaal comfort voor iedereen — blijft net als vorig jaar het uitgangspunt. De archies willen het tegendeel daarvan, de uiterste mogelijkheden van de architectuur, opzoeken. De studenten willen naar buiten komen, de discipline architectuur doorbreken en kijken naar wat architectuur aan andere disciplines te bieden heeft en andersom.

Konsept

Het programma is in elk geval heel divers met als grote publiekstrekkers een aantal interessante lezingen. Maandag staat het gebouw zelf geheel terecht centraal met een lezing door Luc Verpoest over Henry Van De Velde, voortrekker van de Belgische avantgarde, en wordt de toekomst van het gebouw besproken. Op termijn wordt immers de verhuys van de stadsbibliotheek naar het Rito gepland. De grote klapper op woensdag is een debat over het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Na een korte voorstelling door ontwerper Louis Albrechts is er een discussie die geleid zal worden door architectuurtheoretica Hilde Heynen. Louis Albrechts, architectuurtheoreticus André Louckx, architect Eddy Van Zielegem, cultuurfilosoof Bart Verschaffel en Knackjournalist Peter Renard zetelen in het panel. Gespreksonderwerp wordt de zin en onzin van onze ruimtelijke toekomst en wat architectuur daarbinnen nog wel mag betekenen. Afsluitend is vrijdag, wanneer de resultaten van de workshops te bezichtigen zullen zijn.

In het kader van die workshops werken drie assistenten, gebruik makend van een ruimte in het gebouw zelf, rond respectievelijk ‘Oneindigheid’, ‘Licht’ en ‘de kleuren van zee en strand die veranderen bij eb en vloed’. Konseptueel improviseren heet dat dan. Handige harry’s mogen aan de slag met de layoutmarker of, mocht er behoefte aan zijn, uw zelf ontworpen 4D-

tafelpoot.

Virtueel

Grenzen worden er in elk geval verkend en misschien verlegd. En daarbij wordt het denken over nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden niet geschuwd. Het gebruik van de computer staat binnen de architectuur nog in zijn kinderschoenen maar aan het aanbod te zien, zit er toekomstmuziek in. Virtual Reality, een toelichting bij Cad-programmatie, een rechtstreekse videoverbinding met Zurich, of Nox-architectuur. Nox-architecten trachten de ruimte ‘vloeibaar’ te maken door middel van de virtuele ruimte van de computer, waar fantasie en intuïtie vormen kunnen doen ontstaan die enkel op een beeldscherm mogelijk zijn.

(foto Ann Bries)

Van Gorp danst Tsjechow

“Een lange bostonwals in de verte...”

Et moest er van komen. De Leuvense choreograaf Bert Van Gorp, zocht voor de tweede produktie — na ‘Combinaison’ vorig seizoen — van zijn nog jonge danskompagnie ‘Contrecoeur’ inspiratie bij ‘De Kersentuin’ van Antonin Tsjechow. De nieuwe dansvoorstelling heet ‘Boeken en Juwelen’ en gaat in première in de stadschouwburg van Leuven op dinsdag 4 februari.

Dat een choreograaf een teatertekst als beginpunt neemt voor zijn eigen creatie kan misschien enige verwondering wekken, maar bij Bert Van Gorp is het eerder regel dan uitzondering. Het al genoemde ‘Combinaison’ bekeek de klassieker van Georg Büchner ‘Woyzeck’ vanuit het perspectief van de vrouwelijke antagonist Marie, en ook in vroeger werk was de band met teater onmiskenbaar. Meteen wordt de werkwijze van Van Gorp duidelijk. Hij is niet echt geïnteresseerd in een slaafse omzetting van teater in danstaal. Hij zoekt eerder het onverwachte standpunt op door zich te concentreren op een personage, een scène of een tekstfragment, om vervolgens van daaruit een nieuw verhaal op te delven. Dat geldt ook voor ‘Boeken en Juwelen’,

waarvoor hij het vierde bedrijf uit ‘De Kersentuin’ als basis nam.

Het teatrale vertrekpunt van Van Gorp’s choreografieën laat zich ook gevoelen in zijn specifieke danstaal. Soms balancerend op het randje van het toneelmatige, vaak misleidend eenvoudig en lichtvoetig verteld door de danser. Bij Bert Van Gorp zoek je tevergeefs naar abstracte estiek van een Alexander Baervoets of naar de ekstreme lichamelijke van Meg Stuart of Benoît Lachambre. De danser schrikt er niet voor terug om de estiek van een mooie, pure beweging te relativeren met een speelser vervolg. Met die geweldige speelsheid en bijna ondraaglijke lichtheid zet Van Gorp zijn publiek evenwel op het verkeerde been, want oppervlakkig is zijn werk allermint. Relaties tussen mensen, en dan vooral de moeizame kanten ervan, zijn bijvoorbeeld een belangrijk thema in zijn dansvoorstellingen.

Gezien die thematiek en die komisch-melancholische sfeer lijkt het logisch dat Van Gorp een keer moest uitkomen bij Tsjechow, zelf de grootmeester van de bitterzoete toon. Van Gorp zelf zegt over ‘De Kersentuin’ in een interview in de info-

fototentoonstelling, een videomontage rond (on)bekenden en fragmentjes uit de Belgische architectuurscene en de archi-bar. De organisatoren zelf blijven bescheiden in al hun enthousiasme. “Voor ons is dit een kans om te tonen waar we mee bezig zijn, om frivoool onze dingen uit te spuwen. Over de resultaten kunnen we zelf niets voorstellen, we maken hier geen statement, hebben geen enkele pretentie om onze visie op te dringen en stellen alleen maar een vraag. De uitwerking hangt evengoed af van de mensen die deelnemen.”

Rut Reynaerts

Programma Maandag 27/11 laatst inschrijven workshops, 19.00 u openingsreceptie, 20.00 u focus en Henry Van De Velde, 20.30 u lezing Rito Renovated. Dinsdag 20.00 u archikafé met videomontage. Woensdag 14.00 u virtual reality meets architecture en Cad: van drafting naar design. Oriënt 17.00 u videolink Leuven-Zürich, om 19.30 u Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen: uiteenzetting en debat. Donderdag 20.30 u Nox-architecten, 22.30 u ‘grenzend’ feest in de Blaswe Kater. Vrijdag 14.00 u presentatie van de workshops.

brochure van het KC Leuven: “Ik heb altijd al een passie gehad voor dit stuk. De melancholie, de confrontatie tussen oude tijd en nieuwe tijd vind ik heel hedendaags. Er zit weinig actie in, wel veel stemmingen en gevoelens, een mix van melodrama en humor.”

‘Boeken en Juwelen’ wordt gedanst (en geakteerd) door Marie De Corte, Marie-Anne Schotte, Randi De Vlieghe en Pascale Platel. Die laatste twee werkten ook al mee aan ‘Combinaison’. Een leuk detail nog: nauwelijks drie weken later is op dezelfde plek de encensering te zien van ‘De Kersentuin’ die Ignace Cornelissen voor Theater Antigone maakte. Te oordelen naar het blijvende succes van de teksten van Tsjechow, lijken zij inderdaad nog niets aan actualiteitswaarde ingeboet te hebben.

Bart Eeckhout

‘Boeken en Juwelen’ is te zien in de Leuvense Stadschouwburg op dinsdag 4 en woensdag 5 februari om 20.30 u. Kaarten kosten 350 of 450 frank en zijn te reserveren bij het KC Leuven (22.21.13). Voor studenten is er 10 procent vermindering.

Seriële muziek voor basklarinet en strijkkwartet

Nieuwe Stemmen, het Leuvense festival voor avantgardemuziek, is aan zijn vierde editie toe. Het tweejaarlijkse gebeuren, dat georganiseerd wordt door de afdeling Musikologie van de KU Leuven, staat dit jaar helemaal in het teken van de muziek van Karel Goeyvaerts. Naast werk van deze toonaangevende komponist komt ook muziek van zijn tijdgenoot en vriend Karlheinz Stockhausen aan bod. Tusslote is er aandacht voor de jongste generatie Vlaamse komponisten, die verderwerken in de geest van Goeyvaerts. De konserten in het kader van het festival beloven erg interessant te worden, maar het blijft de vraag in hoeverre de minder onderlegde muzikkliefhebber van deze zeer vernieuwende muziek zal kunnen genieten. Want de muziek van Goeyvaerts en de zijnen is allesbehalve eenvoudig.

Dat Karel Goeyvaerts dit jaar centraal staat in het festival, is geen toeval. Niet alleen is de man met lengten voorsprong de belangrijkste Vlaamse komponist van deze eeuw, maar daarnaast was hij tot aan zijn plots overlijden in 1993 titularis van de ABB-leerstoel voor Nieuwe Muziek aan de afdeling Musikologie van de KU Leuven. In dat

zelfde jaar werd bovendien een onderzoeksproject opgestart dat Goeyvaerts's werk als onderwerp had. Drie musikologen zouden gedurende drie jaar werken rond de muziek van Goeyvaerts. Ze hebben zijn werk grondend en geanalyseerd, daarbij erg geholpen door de ruime artistiek nalatenschap van de komponist — schetsen, manuskripten en een aktieve briefwisseling — die door de universiteit aangekocht is. In 1996 werd hun onderzoek afgerond, en tijdens het festival zal de 'Onderzoeksgroep Karel Goeyvaerts' de resultaten van haar studieproject voorstellen in een seminarie.

Naast dit seminarie wordt het leeuwendel van het festival natuurlijk gevormd door een reeks konserten. De organisatoren hebben ervoor gekozen een staalkaart van het oeuvre van Goeyvaerts aan te bieden. Zo zullen er niet enkel stukken gespeeld worden uit zowel zijn veel geroemde seriële periode, maar komt ook zijn later experimenteel en repetitief werk ruim aan bod. Wie naar alle vier de konserten gaat, krijgt dus een mooi en volledig overzicht van Goeyvaerts's werk te horen.

Daar werk zal bovendien uitgevoerd worden door muzikanten van de bovenste plank. Maar de bedoeling van de organisatoren was niet enkel topmusici te programmeren, maar mensen te zoeken die daarenboven thuis zijn in de moderne muziek, en liefst ook nog eens erg vertrouwd zijn met Goeyvaerts's oeuvre. Aan die voorwaarden

voldeden het pianoduo van Jan Michiels en Inge Spinette, de basklarinetist Harry Sparnaay, het Danel strijkkwartet en het Antwerpse ensemble Champ d'Action.

Dat het hier gaat om zeer grote namen behoef allicht geen betoog. Jan Michiels is een paar jaar geleden nog laureaat geweest in de Koningin Elisabethwedstrijd, en wordt beschouwd als een van België's beste pianisten. Een aantal stukken zal hij samen spelen met Inge Spinette, zijn vrouw. Ook zij heeft een zeer indrukwekkend palmares. Ze treedt geregeld op in binnen- en buitenland als begeleidster of in kamermuziekverband, en heeft verscheidene prijzen gewonnen.

Basklarinet

Ook Harry Sparnaay is een gevierd muzikant, die al op zowat alle belangrijke festivals ter wereld de basklarinet hanteerde. Dat hij niet mag ontbreken op een festival dat in het teken staat van Karel Goeyvaerts mag wel duidelijk zijn uit het feit dat de komponist speciaal voor hem een aantal werken schreef. Een van die stukken, 'You'll never be alone anymore', zal hij aanstaande woensdag uitvoeren op Uur Kultuur.

Het Brusselse Danel Kwartet bestaat nog maar een vijftal jaar, maar wist zich in die korte tijd een plaats te veroveren tus-

sen het kruim van de internationale strijkkwartettenwereld. Het is geregeld te gast in Duitsland en Frankrijk. Ook het ensemble Champ d'Action is op dit festival perfect op zijn plaats. Ze zijn een vaste waarde op heel wat festivals voor avantgardemuziek, en vorig jaar nog mochten ze aan de KU Leuven een cultuurprijs in ontvangst nemen. Ze zullen gedigreerd worden door de Braziliaanse dirigent Celso Antunes, en sopraan Rolande Van der Paal zal soleren.

Wat de geprogrammeerde werken betreft, valt vooral de diversiteit op. Zoals gezegd werd gekozen uit alle stijlperiodes van Goeyvaerts, en komt bovendien Stockhausen, de andere pionier van de seriële muziek, aan bod. Daarnaast worden echter ook werken gespeeld van Logghe, Brewaens en Verstockt, drie meer recente Vlaamse komponisten. Hierdoor biedt het festival een brede waaier aan stijlen en stromingen, maar wordt ook het aanpassingsvermogen van het publiek zwaarder op de proef gesteld. Het is overdreven te stellen dat met het Nieuwestemmenfestival enkel gemikt wordt op een elitair publiek van kenners — dat wordt door de organisatoren trouwens met klem tegengesproken — maar een klein beetje ervaring met moderne muziek en een zeer open oor zijn toch wel vereist.

Martijn Gramaans

Pianoduo Plus over Nieuwe Stemmen

“Lichter dan Beethoven en Bach”

Dit muziekfestival Nieuwe Stemmen biedt u deze week de kans uw ogen en vooral oren volop de kost te geven op het terrein van de hedendaagse muziek. Na Anthony Coleman's prelude en startschot met de veelbelovende titel 'Messing up Stockhausen', begint op dinsdagavond het eigenlijke programma. De opener is meteen ook de hardste noot om te kraken: Jan Michiels soleert én speelt, onder de naam Pianoduo Plus, ook samen met Inge Spinette. Zij brengen niet alleen werk van centrale figuur Goeyvaerts maar ook van tijdgenoot Stockhausen. De namen van deze komponisten worden in één adem vernoemd met onder andere begrippen als 'seriële muziek' en 'elektronische modulatie', woorden waar de leken onder ons hun tanden op stuk bijten. Vergt een avondje hedendaagse muziek dan echt enkele uren hersengymnastiek of valt het met dat intellektualistische wel mee? We vroegen het aan hen die het kunnen weten: de uitvoerders.

Inge Spinette: «De late strijkkwartetten van Beethoven of de 'Kunst der Fuge' van Bach kan je zeker even 'intellektualistisch' noemen als veel hedendaagse muziek. En er is veel hedendaagse muziek die lichter te verteren valt dan de bovengenoemde werken.»

Jan Michiels: «Natuurlijk laat een kunstwerk zich niet ontdekken zoals een aflevering van 'De Kampioenen'. Onze cultuur neigt jammer genoeg naar de cultuur van het grootste gemak, waardoor enige noodzakelijke voorkennis al snel als overbodig en vermoeiend wordt beschouwd. Dit is trouwens geen fenomeen dat enkel voor

hedendaagse muziek geldt.»

Veto: Dan zullen we maar meteen wat achterstand inhalen. Kunnen jullie ons uitleggen wat 'seriële' muziek betekent?

Michiels: «Seriële muziek is een tipisch produkt van de westerse maatschappij van de jaren vijftig. De tweede wereldoorlog had een zware deuk gegeven aan het menselijk vertrouwen in de 'emotie'. Rationalisering was dan voor velen de enige redding — ook in de muziek. In puur seriële muziek worden alle muzikale parameters, toonhoogte, ritme, dynamiek, enzovoort in reeksen samengebracht die volgens strikt matematische principes elke noot van de seriële kompositie bepalen.»

Kwadraat

Veto: En wat moeten we dan verstaan onder ringmodulatoren en elektronische gemedieerde piano's?

Spinette: «In 'Mantra', het stuk van Stockhausen, wordt de klank van de beide piano's opgenomen, elektronisch 'gemedieerd' of gewijzigd, en weer versterkt. Dit heeft als gevolg dat de pianoklank rijker wordt aan boventonen.»

Veto: Natuurlijk!

Michiels: «De naam 'Mantra' is trouwens afgeleid van een soort oosterse gebedsformule. Het is een zeer lang stuk, het duurt zowat vijftienzestig minuten. Het is als het ware een meditatie over één muzikale zin die als een diamant in alle richtingen wordt gespeeld en belicht. Ik vind het een prachtig werk.»

Veto: Naast dit lange stuk van Stockhausen, staan drie werken van Karel Goeyvaerts op het programma. Waarom net de combinatie van deze twee komponisten?

Michiels: «Stockhausen en Goeyvaerts waren rond 1950 erg goed bevriend en beiden pioniers van het serialisme. Daarna zijn ze elk hun eigen weg gegaan en die verschil grondig. Dat kan je goed afleiden uit hun

beide 'magna opera'. In 'Licht' — Stockhausen's meesterwerk en Wagner in het kwadraat — verheft de komponist zich tot een kwasi-ko(s)misch personage terwijl Goeyvaerts in 'Aquarius' een warmmenselijke profetie van een ideale toekomst verklankt.»

Veto: Goeyvaerts is de leidraad en het middelpunt van deze aflevering van Nieuwe Stemmen. Er is net een driejarig wetenschappelijk onderzoek naar zijn werk afgesloten. Hoe verhoudt de uitvoerder zich tot zulke wetenschappelijke projecten. Helpen jullie mee denken of laten jullie je 'gewoon' horen?

Spinette: «De uitvoerder moet natuurlijk de muziek op de eerste plaats 'laten horen'. Voor hij dat kan, moet hij zelf de muziek die hij speelt inwendig gehoord hebben. En dan is een stuk denken en historisch be-

wustzijn onontbeerlijk, zeker niet alleen voor hedendaagse muziek.»

Veto: Jullie zijn op dit ogenblik belangrijke figuren in de wereld van de hedendaagse muziek. Is er volgens jullie voldoende ruimte voor het brengen ervan, of is 'Nieuwe Stemmen' een uitzondering op de regel?

Michiels: «Er is in dit land zeker voldoende ruimte voor het brengen van hedendaagse muziek, al zijn koherente en eerlijke festivals als 'Nieuwe Stemmen' zeer uitzonderlijk. De grote uitdaging ligt voor ons in de verbinding van de hedendaagse muziek met het traditionele konserterleven. Bruggen slaan tussen de verschillende eeuwen westerse muziek lijkt ons in deze tijd zeer belangrijk.»

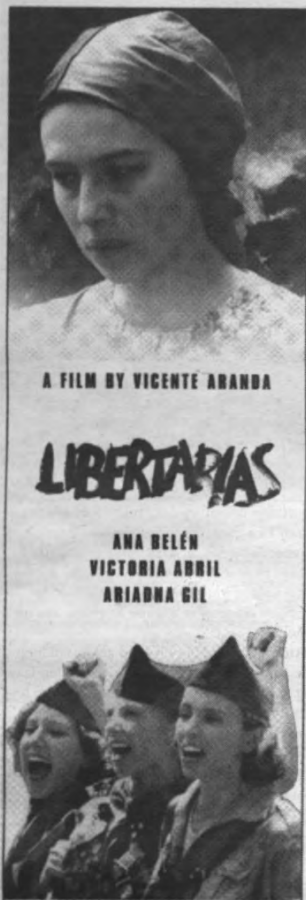
Kristien Michiels

"Er zitten niet veel humanitaire in de regering"

Orige week donderdag was staatssecretaris voor ontwikkelingsamenwerking Reginald Moreels (CVP en ex-Arsten Zonder Grenzen) te gast bij de Kring Voor Internationale Betrekkingen. Gespreks-onderwerp van de avond was 'Internationale samenwerking, mite of realiteit?' Aansluitend op de recente problemen in Rwanda en Zaïre, gaf Moreels een uiteenzetting over zijn eigen goede voornemens en toekomstplannen wat betreft de ontwikkelingsamenwerkingspolitiek. Hij benadrukte de centrale plaats van de mens in de te voeren politiek, en had veel aandacht voor de prioritaire strijd tegen de dualisering van de derdewereldsamenlevingen. In het Zaïre-vraagstuk plaatste Moreels de noodzaak van een interventiemacht voorop.

"Het zijn beroerde tijden," zo opende Reginald Moreels zijn uiteenzetting in de goed gevulde zaal. "De frustraties op het departement ontwikkelingsamenwerking hebben mij genoopt om in te grijpen en een nieuwe politieke structuur uit te werken waarin de mens centraal staat". Daarmee ging Moreels trots in tegen de opvattingen van het VBO (Verbond van Belgische Ondernemingen), die de nieuwe wending in de derdewereldpolitiek te sociaal en te weinig economisch vonden. De grote krachtlijnen van zijn netjes uitgewerkte brochure worden gevormd door de universaliteit en ondeelbaarheid van de mensenrechten, het konditionaliteitsprincipe en de strijd tegen de dualisering van de maatschappij.

Eerst verklaarde Moreels zich niet akkoord met wat hij de 'Afropessimisten' en

de 'kultuurrelativisten' noemde. Er zijn volgens hem fundamentele basisprincipes die gelijk waar en voor gelijk wie kunnen gelden. Vervolgens sprak de staatssecretaris

worden. "De tijd van de witte-olifantenprojecten moet voorbij zijn. Teveel dure en nutteloze projecten werden in het verleden opgedrongen aan derdewereldlanden." De

"De Belgische overheid deed niets om de genocide tegen te houden."

(foto Dirk Bernard)

over het complexe begrip 'konditionaliteitsprincipe'. Hij stelde dat de democratisering van de derdewereldlanden zich niet dient te beperken tot vrije verkiezingen en het stimuleren van een meerpartijenstelsel. "Om bijvoorbeeld de democratie in Zaïre langzaam zijn tijd te gunnen om te evolueren, moeten we de nieuwe grondwet laten rijpen die zal leiden tot de derde republiek. Het is voornamelijk die aloude 'clansolidariteit' die we moeten ombuigen in een 'burgersolidariteit'." Alleen op die manier kan, nog volgens de staatssecretaris, een sociaal netwerk tot stand komen zoals dat ook bij ons is gegroeid in de loop van de negentiende eeuw.

Humanisme

Moreels beseft evenwel dat in Zaïre de situatie toch wel erg problematisch is. De enorme schuldenlast rust als een blok op de economie van het land. De Zaïrese economie is terecht gekomen in de klandestiniteit waardoor elke serieuze vorm van fiscaliteit onmogelijk is. Ook het cliëntelisme van bepaalde autoritaire leiders — Moreels bracht het regime van Mobotoe nergens woerdelijk ter sprake — remt alle positieve groei af.

Ook richtte de staatssecretaris zijn pijlen op de dualisering van de derdewereldsamenlevingen. "De wereldeconomie kent jaarlijks een spektakulaire groei. Maar de geproduceerde middelen worden ongelijk verdeeld over de volkeren. De reden hiervoor is het in vele landen ontbreken van een goed uitgebouwd sociale zekerheidsstelsel. "Om de strijd tegen de armoede aan te gaan, dienen we de partnerrelatie, het principe van de gelijkwaardigheid, voorop te stellen. Dit moet een zoektocht worden naar een nieuw humanisme", lichte Moreels zijn theorie verder toe.

Het zijn volgens de staatssecretaris vooral de sectoren van landbouw, gezondheidszorg en onderwijs waarop de ontwikkelingspolitiek zich moet concentreren. Moreels beklemtoonde dat vooral de 'kleinschalige' projecten ondersteund dienen te

staatssecretaris toonde zich wel heel stoutmoedig door op een dergelijke manier in te gaan tegen de meer zuiver economisch denken in ons land. Hij pleitte gedeedeerd voor de afschaffing van de gebonden hulp. Hiermee wordt ontwikkelingshulp bedoeld die een 'tegenprestatie' veronderstelt vanwege de begunstigde — bijvoorbeeld door zich open te stellen voor buitenlandse investeringen — en dus geld in het laatje brengt van de Belgische ondernemers. "De afschaffing van de gebonden hulp zal de tewerkstelling in ons land niet doen dalen want op die manier verhogen we de internationale aanbestedingen en de prijskwaliteitverhouding. Maar onze markten openen voor ontwikkelingslanden, moet op Europees nivo gebeuren. Men mag niet vergeten dat die gebonden hulp de bakermat is van de economische ongelijkheid."

Wapenhandel

Maar waartoe leiden al deze projecten in ontwikkelingslanden als ze keer op keer teniet worden gedaan door vlagen van geweld, burgeroorlog en de onmacht van de overheden om het beleid te handhaven en de anarchie uit te schakelen? Voor Moreels is de 'preventie van het geweld' de voorwaarde om de hierboven genoemde doelstellingen te realiseren. Er is dan ook een half miljard vrijgemaakt voor deze sector. Moreels: "We kunnen wel vrije verkiezingen gaan controleren en gebieden demilitariseren, maar wie iemand zijn wapen afpakt, moet hem ook iets in de plaats geven: onderwijs of een job. Men moet een land niet alleen tegen geweld beschermen maar het vooral de mogelijkheid geven de nodige infrastructuur op te zetten om een democratie te realiseren. Wat op dit ogenblik mijn woede opwekt is het feit dat nog steeds geen interventiemacht is gestuurd naar de Zaïrese konfliktthaarden. In Kisan-gani (waar de plunderende troepen van Mobotoe zich verschansen, nvdr) heeft men mij gesmeekt om slachtoffers te beschermen. De Belgen staan echter alleen in

hun pleidooi voor het installeren van een interventiemacht."

Na de uiteenzetting kwamen er scherpe vragen uit het publiek die de naïviteit van bepaalde concepten uit de 'brochure' van Reginald Moreels flink op de korrel namen. Iemand vroeg zich hardop af of in conflicten waar gevochten wordt met wapens van België makelij — zoals in de strijd tussen Ecuador en Peru — ook sprake is van 'ongebonden hulp'. Moreels: "Door de wapenwet van '91 is onze regering zeer strikt in het geven van wapenexportlicenties. Maar hoe meer de legale wapenhandel gereguleerd wordt, des te meer de ille-

gale wapenhandel hoogtij viert." Een andere student vroeg waarom België pleit voor meer interventie. De Belgische autoriteiten beschikken over duidelijke signalen dat het regime van Habyarimana in Rwanda een afgrijselijke volkerenmoord voorbereidde. Ook de plannen tot aanslagen op Belgische para's waren op voorhand gekend. "Maar de Belgische overheid deed niets om de genocide tegen te houden." Dit weet Moreels aan wat hij schuldige verstrooidheid noemde. "Je kan een land niet kwalijk nemen dat het zich terugtrekt uit een oorlogsgeschiedenis als het tien van haar jongens verliest. Ook de andere landen hebben zich trouwens teruggetrokken. Het is wel zo dat er in ons land steeds een politisering plaatsvond rond de kwestie van de Grote Meren. Terwijl de vrijzinnige lobby vooral de Toetsi steunen, trekt de kristelijke lobby vaak de kaart van de Hoetoe's. De Belgische politieke partijen worden beïnvloed door die lobby's. Dit beïnvloedt uiteraard de besluitvorming. Van de misstappen die op die manier zijn begaan, heeft men nog steeds geen lessen getrokken."

Hamer

Een andere vraagsteller wees de staatssecretaris op de uitspraak van generaal Briquemont dat vele landen woorden als 'vrede' en 'humanitair' misbruiken om hun interventies te verantwoorden. "Bepaalde mogendheden willen alleen hun economische invloedssferen in Afrika behouden en zijn niet geïnteresseerd in het leed van de beproefde bevolking." Moreels: "Ik moet toegeven, er zitten niet veel humanitaire in de regeringen. Wat mij vooral sjokkeert zijn de sinische besijferingen van de slachtoffers. Het zijn alleen die koude sijfertjes die bepalen of het wel de moeite is om in te grijpen in een crisissituatie. Daarom hamer ik er op om te blijven vechten voor gelijkheid en 'dialoog'. Daarvoor hebben wij ook de steun nodig van de publieke opinie. Dus betoog maar, kom op straat!"

Bart De Schrijver

Geschiedenis van het Internet

Internet is geen groentje

Internet zoals wij het nu kennen heeft een lange weg afgelegd alvorens haar huidige vorm te bereiken. Wat oorspronkelijk een militair netwerk was, is uitgegroeid tot een wirwar van computernetwerken, die voor iedereen toegankelijk zouden moeten zijn. Het is nu slechts kwestie van de weg te vinden op de informatiesnelweg.

De koude oorlog en de wapenwedloop die erop volgde, stelde de mens in staat om de aarde verscheidene malen te vernietigen. 'The World had turned MAD', wat zoveel betekent als Mutually Assured Destruction. Het was in deze context dat het Amerikaanse Department of Defense het concept van een internationaal netwerk uitdacht. In een toestand van een nucleaire oorlog, moest immers de communicatie verzekerd blijven. Door alle computernetwerken met elkaar te verbinden, zou men steeds in staat zijn elkaar te bereiken. Viel één van de verbindingen toch weg, dan bleef het nog steeds mogelijk om informatie via een 'wegomleiding' door te sturen.

E-mails

'The Mother of All Networks', zoals de Amerikanen internet noemen, vond zijn oorsprong in 1968 bij de introductie van Arpanet (Advanced Research Projects Agency), een netwerk van het Amerikaanse Department of Defense. Eerst werd Arpanet gebruikt als een militair netwerk, later werd het overgenomen door de universitaire wereld met als doel de onderzoekers over het hele land met elkaar te verbinden.

Vanaf 1972 worden de eerste electronic mails (e-mails) uitgewisseld, dit was ook de meest gebruikte toepassing voor de wetenschappers. In 1977 worden er nieuwe computernetwerken gekoppeld aan het Arpanet. Hier ligt de basis van het Internet zoals wij het nu kennen. Maar vooraan werd het uitsluitend gebruikt voor academische en militaire doeleinden. In 1983 wordt het Arpanet afgescheiden van het Militaire netwerk (Milnet), en wordt een netwerkstandaard uitgewerkt zodat ook andere computernetwerken zich kunnen aansluiten.

Samen met het einde van de koude oorlog, zou ook het Arpanet worden opgeheven. In 1986 werd het Arpanet door de National Science Foundation (NSF) verder uitgebouwd tot een algemeen netwerk voor wetenschappelijke instellingen en laboratoria van ondernemingen, NSF-Net. Dit netwerk, dat bestaat uit glasvezel- en satellietverbindingen, is nog steeds de ruggengraat van het huidige Internet. Aanvankelijk werd er geen commerciële informatie geduld. De vraag vanuit de bedrijfswereld werd echter zo groot dat vanaf 1991 een parallel net werd uitgebouwd waarop dit wel mogelijk was. Zij openden het Internet voor alle organisaties, zodat een echte commercialisering kon beginnen. De eerste webbrowsers, een programma waarmee men de pagina's op het web kan lezen, worden in 1993 ontwikkeld door de student Marc Andreessen en Eric Bina. Het is deze Andreessen die later Netscape Communications Corporation opricht. 'Netscape' laat ons nu toe om de eerste stappen op de fameuze informatiesnelweg te zetten. Ook Bill Gates, de grote baas van Microsoft, bleef niet op zijn lauweren rusten en probeert nu via zijn eigen webbrowser 'Inter-

net Explorer' een deel van de Internetmarkt in te pikken.

Groei

In 1996 zijn er ongeveer dertien miljoen computers aangesloten op Internet. En dat aantal groeit. Maar niet iedereen is tevreden met deze toename van het aantal surfers. Vanuit de academische wereld gaan er stemmen op om een nieuw netwerk (Internet2) op te richten voor universiteiten. Op deze manier wil men de files omzeilen zodat men sneller wetenschappelijke gegevens kan uitwisselen.

En hoe ziet de gemiddelde Belgische internetgebruiker eruit? Voorlopig is er nog geen sprake van emancipatie op het net. Zesennegenig procent blijkt immers mannelijk te zijn met een gemiddelde leeftijd van 33 jaar. Meer dan de helft van de surfers blijkt Nederlandstalig te zijn en geniet een hogere opleiding. Met andere woorden een democratisering van het Internet zou wel welkom zijn.

Jan Govaerts
Pieter Van Heck

Internet

Chatten, URL's, newsgroups, cookies, flamen, newbies, search-engines, surfen, smileys: deze begrippen worden je regelmatig naar het hoofd geslingerd wanneer je de internetdrempel wil overschrijden. Maar wat is internet en wat kan je ermee doen? Aan de hand van een artikelreeks willen we tal van topics aan bod laten komen die het Internet een beetje doorzichtiger moeten maken. Met reacties op deze nieuwe rubriek kan je altijd terecht in onze mailbox: venturis@ace.u-lsyssis.student.kuleuven.ac.be

(jg/pvh)

De Groof, D., *Encyclomedia; wegwijz op de informatiesnelweg*, Leuven, 1995. *Clickx, Internet nieuws*, 7 november 1996. Een korte geschiedenis van internet kan je vinden op het volgende adres:

<http://www.home.netscape.com/home/about-the-internet.html>
<http://www.genmagic.com/internet/trends/slide-3.html>

Zoeksystemen op het Internet

Een naald in een hooiberg

Veel mensen klagen over het teveel aan informatie op Internet. Maar het komt erop aan om gericht te zoeken naar de informatie die je nodig hebt. En je moet je vooral niet laten leiden door reclameslogans. Hier volgen enkele basistips over hoe je moet zoeken op het World Wide Web (WWW).

Je kan gebruik maken van de verschillende searchengines of zoeksystemen die op het WWW te vinden zijn. De bekendste zijn Yahoo! en Altavista. Op het Belgische nivo moeten we ons voornamelijk richten op Webbel en Belgium Ad Valvas. Deze zoeksystemen zijn allemaal terug te vinden op de zoekpagina van de KU Leuvenhomepage. Klik op de zoekknop bovenaan de pagina en je vindt er een enorme schat aan zoeksystemen mooi gesorteerd in een kader. Klik op een van de opgenomen zoeksystemen en ontdek de mogelijkheden van het systeem. Aangezien deze systemen over de hele wereld worden gebruikt, kunnen er grote files ontstaan, die dan weer erg lange wachttijden tot gevolg kunnen hebben.

Subcategorie

Eens aangekomen op de homepage van een searchengine kan je een bepaald zoekwoord intikken in een witte balk. Door vervolgens op de searchknop te drukken, begint het systeem jouw vraag te verwerken. De snelheid van het verwerken hangt opnieuw af van de verbinding die je hebt met deze zoekpagina. Wanneer je resultaten van je zoekopdracht doorkomen, zal snel blijken dat je veel informatie krijgt, die je niet nodig hebt. Tik je het woord 'Heat' in dan zoekt Altavista bijvoorbeeld naar alle sites waarin dat woord voorkomt. Probeer daarom algemene termen te vermijden. Tik

du niet 'Heat', maar tracht een specifieke term in te geven. In dit geval kan je de naam van een van de acteurs invoeren. Laat het duidelijk zijn dat je nooit garantie op succes hebt en dat je nog steeds een lijst van 40.000 mogelijke resultaten krijgt voorgeschiedt.

Vinden

Bij Yahoo gebruikt men een iets andere strategie. Zij maken gebruik van hoofd- en subcategorieën, zodat de resultaten in een ruimer kader worden geplaatst. Yahoo zal eerst trachten een categorie te geven, waarin je zoekterm voorkomt. In een volgende pagina worden er dan concrete websites aangeboden. Het is aan te raden om eerst de juiste subcategorie aan te klikken en dan verder de resultaten te bekijken. Je kan ook onmiddellijk vertrekken vanuit deze categorieën, vooral als je geen specifieke term vindt voor wat je zoekt. Kies één van de algemene categorieën op de homepage van Yahoo. Het zoekstelsel zal je dan steeds nieuwe onderverdelingen aanbieden waaruit je kan kiezen. Een andere tip kan zijn om meerdere woorden in te tikken in de zoekbalk. Dan zal het zoekstelsel je alle documenten geven waar deze woorden in voorkomen.

De enige manier om vertrouwd te raken met deze zoeksystemen is door ze te gebruiken. Ga dus naar de KU Leuvenhomepage door op de homebutton te klikken en dan de zoekmatrix aan te klikken. Je hoeft niet eens naar de homepage van de unief te gaan: je kan evengoed in de locationlijn het internetadres van het zoekstelsel invullen.

Jan Govaerts
Internationale zoeksystemen: <http://www.yahoo.com>, <http://www.altavista.digital.com>. Belgische zoeksystemen: <http://www.webbel.be>, <http://www.advalvas.be>

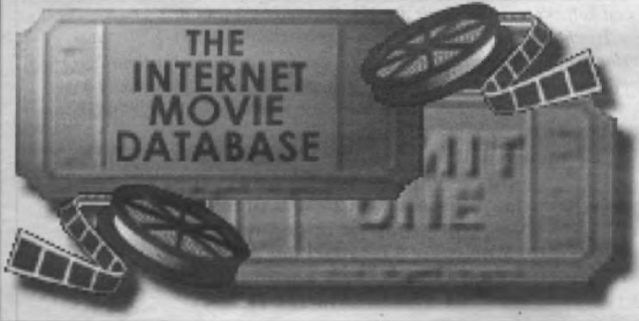
Surf me

In deze rubriek willen we wekelijks één of meerdere interessante sites op het net bespreken. Als opener komt de Internet Movie Database aan de beurt. In tegenstelling tot andere filmsites komen hier niet enkel de laatste nieuwe films aan bod. Deze website bevat een schat aan informatie, die bereikbaar is door middel van een zoekstelsel. Dit wil zeggen dat je op het tweede scherm van de site de mogelijkheid hebt om een titel, auteur of choreograaf in te tikken. Stel dat je meer wilt weten over de film 'Evita': je krijgt meteen de keuze tussen vier films over het leven van Evita Peron. Op de pagina over 'Evita' (1996) worden er tientallen onderwerpen

over deze film behandeld. Onder de rubriek 'goods' vindt je alle flatters van de film. Iemand heeft bijvoorbeeld opgemerkt dat je een lijk ziet ademen terwijl het opgebaard ligt in zijn kist. Verder wordt het scenario besproken, de filmkritieken weergegeven en de financiële aspecten behandeld.

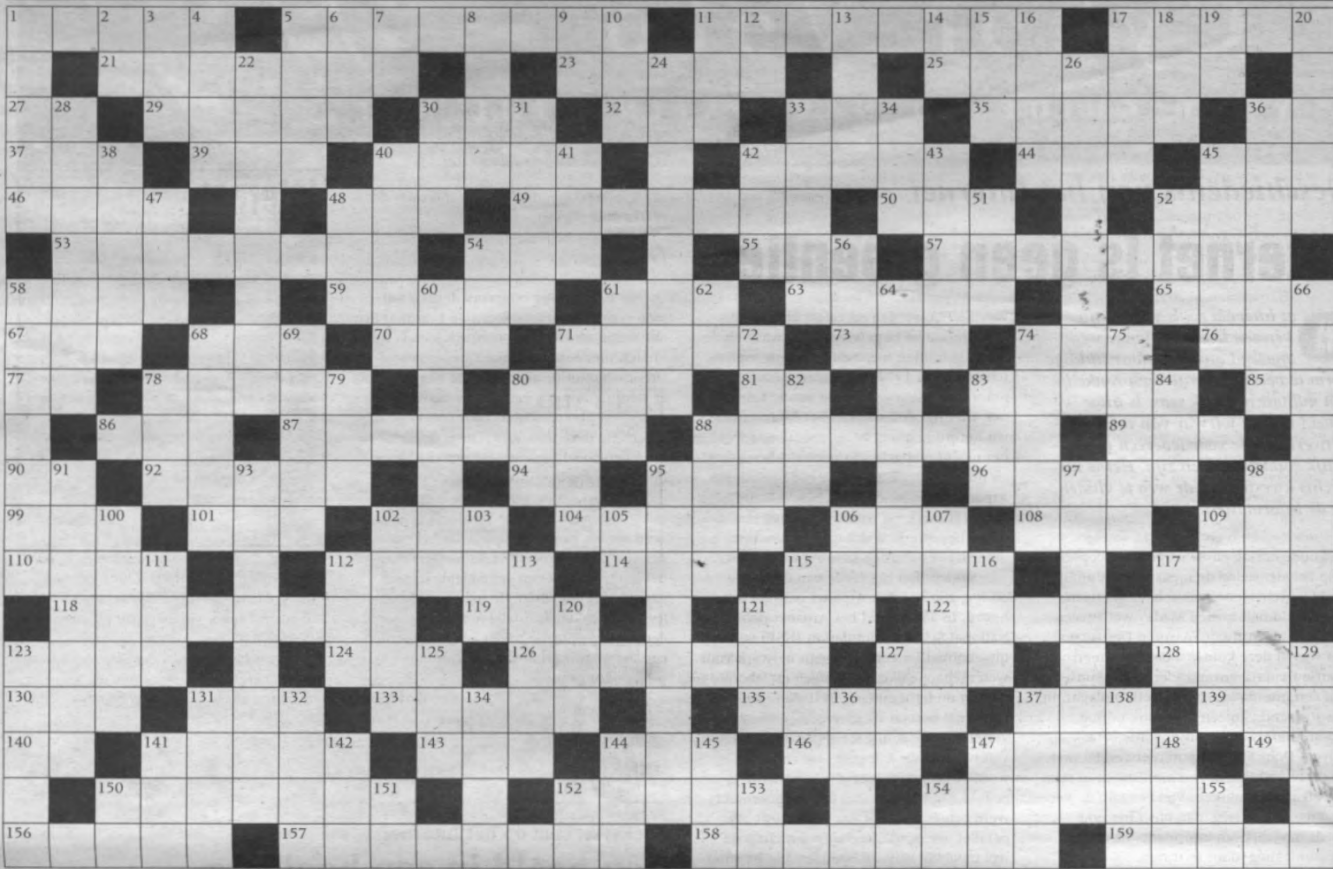
De informatie in deze database wordt geleverd door zijn gebruikers. Iedereen kan hier zijn hart luchten over een film die hij onlangs gezien heeft. Wees creatief en word zelf filmrecensent.

Jan Govaerts
<http://www.imdb.com>

superkruiswoord

Horizontaal

Vertikaal

1 Warme plaats 5 Opvallend 11 Stelling, overtuiging 17 Voordat 21 Schrijfkamer 23 Bedehuisje 25 Drijfveer, aansporing 27 Rondhout 29 Tweelingbroer van Romulus 30 Belangrijke kerk 32 Duinvallei 33 Bolleboos 35 Lekkernij op de boterham 36 Beryllium 37 Familielid 39 Waterminnende plant 40 Belgische rivier 42 Stad in Wallonië 44 Bewonderaar 45 Stof in een toestand waarin het zich gemakkelijk verspreid 46 Aandeel 48 Deel van een ui 49 Deel van een auto 50 Dierenverblijf 52 Wijnsoort 53 Vooreksamen 54 Bevel 55 Kort moment 57 Pennenstrijd 58 Tijdelijk verblijf 59 Dwaze gewoonte 61 Familielid 63 Omvangrijk verhaal 65 Plezier 67 Bejaard 68 Kleur 70 Snel 71 Wakker 73 Dierenverblijf 74 Jongensnaam 76 Brandgang 77 Bijwoord 78 Aziat 80 Bijbelse man 81 Russische rivier 83 Begrenzing 85 Snel 86 Vrouwelijk dier 87 Nadrukkelijk aanraden 88 Opvallend, treffend 89 Getal 90 Muzieknoot 92 Ongeluk met een vliegtuig 94 Selenium 95 Belgisch zanger 96 Bevel 98 Muzieknoot 99 Zeevis 101 Meestergraad bij judo 102 Verbinding 104 Meisjesnaam 106 Europese rivier 108 Europese rivier 109 Indische vogel 110 Oorlogsgod 112 Aaneengesloten rij 114 Doorgang in een gebergte 115 Bouwmateriaal 117 In enkele gevallen 118 Reaktie 119 Lichaamsdeel 121 Zoogdier 122 Warboel 123 Nog niet geheel gegist druivensap 124 Europeaan 126 Speelplaats voor kinderen 127 Zwarte, kleverige stof 128 Nauwelijks ontloken 130 Hooi-afval 131 Grote neus 133 Gedroogde vrucht 135 Franse stad 137 Bedrag 139 Hoofdbestanddeel van onze chromosomen 140 Voorbij 141 Europese taal 143 Gemalin van Aegir 144 Zandheuvel 146 Telwoord 147 Sieraad 149 Bevel 150 Vermogen 152 Literair werk 154 Blauw edelgesteente 156 Onhandelbaar, weerbarstig 157 Opvallende weergave van een leuze 158 Meisje met licht gekleurd haar 159 Europese taal.

Door Filip De Keukeleere

1 Tegenvaller 2 Dreumes 3 Zot 4 Bijbelse man 5 Behaaglijk, gezellig 6 Onderricht 7 Buitenaards wezen 8 Zuivelprodukt 9 Merkteken 10 Hoofddekseel 11 Tenen 12 Lengtemaat 13 Hetzelfde 14 Politieke partij 15 Kwade bedoeling 16 Beminde 17 Duitse stad 18 Gesteente 19 Lengtemaat 20 Materie die vooral in een vochtige omgeving ontstaat 22 Nabootsing 24 Eetgereedschap 26 Kleur van het kaartspel 28 Liefhebber 30 Deel van een schip 31 Troep mensen 33 Mannelijk dier 34 Europeaan 36 Winkel 38 Roofvogel 40 Europese rivier 41 Meisjesnaam 42 Vochtig 43 Aziatische staat 45 Jongensnaam 47 Explosieve stof 48 Deel van een trein 51 Geestelijke 52 Mismoedig 54 Beteuterd 56 Gemeente aan de Zenne 58 Mossteppe 60 Taalkundige term 61 Antwerpse gemeente 62 Slede 64 Hatelijk persoon 66 Ontelbaar 68 Mannetjesdier 69 Teken van emotie 71 Looftboom 72 Schaakstuk 74 Inhoudsmaat 75 Muziektempel 78 Beroep 79 Deel van een huis 80 Luikse gemeente 82 Speeltuig 83 Griezelig 84 Plechtige gelofte 88 Tamelijk koel 91 Insekt 93 Ontstemming, ergernis 95 Gevaarlijk tuig 97 Dierenverblijf 98 Het verlies van trillingsenergie 100 Zetel der gedachten 102 Konijnenverblijf 103 Hoeveelheid haar 105 Voorzetsel 106 Boom 107 Dwingen, noodzaken 109 Opstaande rand 111 Deel van een wedstrijd 112 Lichaamsgevoel 113 Aantal 115 Vast merk dat het vaarwater aanwijst 116 Vlaag van eigenzinnigheid 117 Reinigend vocht 120 Griekse herdersgod 121 Lokspij 123 Misdrif 125 Insekt 127 Onbeweeglijk 129 Schoeisel 131 Vogel 132 Karwei 134 Grondsoort 136 Zandheuvel 137 Stevig meubel 138 Jonge vrouw 141 Stomp, staat 142 Beteuterd 144 Deel van een huis 145 Werkvertrek voor onderzoek 147 Vaatwerk 148 Aanvoerder van de zuidelijken 150 Muzieknoot 151 Voorzetsel 152 Muzieknoot 153 Lettertekens op Nederlandse auto's 154 Muzieknoot 155 Muzieknoot.

cultureel centrum

Leuven

(advertentie)

PREMIERE
BOEKEN EN JUWELEN
CONTRCOEUR

"Een koffiekransje tussen de actrices, de namiddag voor de première van *Tsjechov's Kersentuin*. Een ruimte die nostalgie opwekt, zoals een stadsschouwburg met pluchen zetels. De dans is zuiver, kristalhelder. Pasteltonen, geen pathetiek. Een langzame Bostonwals in de verte..."

Bert Van Gorp

De nieuwste dansproductie van Bert Van Gorp in de pas vernieuwde Schouwburg
Dinsdag 4 februari om 20:30 u première met gratis drankje in de foyer
Woensdag 5 februari om 20:30 u
Toegangsprijzen: 450/300 (10% korting voor studenten)
Reservatie: 016/222 113

zoekertjes

√ Zestig minuten van Sodom Scorpio. Zondag 23.00 u. Vulgariteit troef!

√ God and State, an infantile society of the spectacle. Marc

√ Geen paniek, de taalchaoten hopen u deze maand nog te bedienen. Sjarel

√ B.A. laat P.A.L.M. weten nog steeds deel uit te maken van The A-Team.

√ U kan nog altijd terecht in het verklieker-skoördinatie- en steunpuntcentrum in de Maria Theresiastraat. Roeland.

√ De Ogoni's wensen Ann P. het allerbeste toe. Le sans-culotte Jesus.

√ Anarchisten, doe een beetje moeite, zorg dat je aanwezig bent in Tubeke.

√ Valentijn Pattijn, kom op woensdagmiddag nog eens naar het zwembad van het sportkot.

√ Gij zijt de schoonste Chippendaler.

√ Als de volle naam niet mag, dan misschien Valentijn P.

√ Dinsdag 28/01 vanaf 17.00 u tot 23.00 u Manga 'Ghost in the Shell', 'Akira', in samenwerking met stripwinkel 'Het besloten Land' in de Shrink.

√ Mark, ben je nog horny? Je H.F.

√ Als de kat van huis is dan dans B. op den toog van de Fak.

√ Wie verkies nu een deurklink boven een lief?

√ Liefhallyge KU Leuven-hostess zoekt leden voor etische commissie. Grondige kennis van het Duits is een vereiste.

√ Ouderdomsdeken van de rechtsfaculteit is na zijn wijsheid nu ook zijn tanden kwijt.

√ Slechte verliezer met haar op tanden zoekt

slaapmuts om verder tand des tijds te doorstaan.

√ Tot de tanden gewapende etische commissie zoekt omhoog gevallen Antwerpse fotograaf om eens flink aan de tand te voelen.

√ Ondanks alles, veel sterkte, Koen. Bijt maar eens nog op de tanden. Eén troost: nu kan je nooit meer met je mond vol tanden staan.

√ Elke donderdag om 20.00 u. cyberkafee in projectiehuis Genoeg, Vlamingenstraat 116.

√ Zeg Raf, wie is dat eigenlijk, die Tom Lanoye. Dat lijkt mij één of andere obskuren tiep te zijn?

√ Stinkens, uw vraag was belachelijk. Tom.

√ Veto zoekt nog altijd fotografen met een groot machien. Allen naar 's Meiersstraat 5.

√ De smeerlappen die vorige week alle banden van de fietsen in de Vaartstraat hebben doorgeprikt, kunnen ze ook komen herstellen.

√ Gelieve zelf voor het nodige materiaal en gereedschap te zorgen.

√ Petite voor de sluiting van den Boule nu!

√ Persbericht: "Graag hadden wij Juan Franco (koning van kringraad) gefeliciteerd met zijn GAV en kritische vragen gesteld bij de 'min of meer' bevoegdheidsovertreding. Vanwege Algemene Statutenruikers (ASR)"

√ Fusie: nooit B.A.

√ B.A. stelt voor om P.A.L.M. van binnenuit uit te schakelen.

√ Het wanstalgig gedrocht rochelt op de regenboog tintelend kosmosvogels en beware want geen enkele heks kan mij vernietigen duisternis.

√ Eindelijk sig gevonden.

√ Liesbeth met watten in haar buik zoekt crisis-manager. Geld is geen probleem.

√ Allo, o est met die klojo in z'n oranje polo.

√ Alstublieft hé Veto (artikel Gasla), laat het nu eens duidelijk zijn: Rechter in een recht-bank, Raadsheer in een Hof. En een advocaat is geen raadsheer maar een raadsMAN of -VROUW. Allé, en nu juist.

√ Pedante kritikasters (m/v) mogen op de vergadering eens hun grote mond komen openzetten. Dan kunt u gelijk kennismaken met de harde argumenten die wij klaar hebben liggen voor irritante betweters.

√ Leve die naieve Amerikaan met zijn ballon.

√ Mister O. is a slijmbal. Dr. A.G.

√ The A-team laat weten nog steeds in B.A. te geloven.

√ Na de boycot, nu de na-palm?

√ Gert en Leen: lezen jullie Veto nog? Sein dan eens wat door...

√ Saar passionele tongzoon en houd het bed warm tot vrijdag duisternis.

√ Vol vat zoekt niet volle fles om te bottelen.

√ "Klein meisje met bordeaux haarspeld of diaadeem zoekt lief leeuwje met stevig peepje voor Pacte d'Amour."

√ Gezocht: slaappleaats voor 150 buitenlandse studenten (13-16 feb). In ruil neem je gratis

TEKSTVERWERKING-VERTALING
Gespecialiseerd in formules
Tel. 0 1 6 / 2 6 . 0 6 . 5 8

deel aan multimediaconferentie, European Party, bieravond... (Bel Axel:20.64.35).
√ Ik zoek een kot. Zoekt u een kotgenoot? tel: 02/269.08.78 -Katie

Het Besloten Land
trading cards

verzamel ze!

ONVINDBARE KLASSIEKERS

SJORS EN SJIMMIE

EN HET 70e PERTEERPLEIN

STRIPS ☆ COMICS ☆ COOL MEDIA
Parijsstr. 16 * Tel: 22.58.40

JO MEUWISSEN bvba
Alle verhuur video-, klank- en lichtmateriaal.
Videoschermen tot 4 m.
DISCOBAR EN CD'S met of zonder D.J.
KARAOKE (1.500 titels)

016/201.301

agenda & ad valvas

DOOR ANN BRIES

MAANDAG

22.21.13.

20.00 u **KONSERT** The Chris Joris Experience Quintet, in Blauwe Kater, toeg. 300, org. Blauwe Kater, K.C. Oratoriënhof.

20.30 u **LEZING** Bart Meuleman: Prefab, in Stuc, toeg. Gratis, org. Stuc.

20.30 u **KONSERT** Anthony Coleman: Messing up Stockhausen, Vlamingenstraat, 83, toeg. 200/300, org. Stuc.

20.30 u **LEZING** Bart Meuleman: 'Prefab', in Stuczaal, toeg. gratis, org. Stuc.

DINSDAG

20.00 u **TEATER** De nieuwe Snaar: 'Fa mineur zeven', in Stadschouwburg, toeg. 600/400, org. Schouwburg, info 22.21.13.

20.30 u **KONSERT** Jan Michiels en Inge Spinete spelen werk van Karel Goeyvaerts, in Stuczaal, Vlamingenstraat, org. Musikologie & Stuc, info 32.50.50 of 20.81.33.

WOENSDAG

13.00 u **KONSERT** Harry Sparnaay (basklarinet) speelt werk van K. Goeyvaerts, in Stuczaal, toeg. gratis, org. Musikologie & Ur Kultur.

14.00 u **DEBAT** Rondetafelgeprek met Brewaeys, Logghe en Verstockt, in MSI 01.28, org. Stuc, info 20.81.33.

14.00 u en 20.00 u **FILM** 'Een pak slaag' (1979), in Vlaams Filmmuseum, toeg. 50/20.

20.00 u **KONSERT** Kameropera: 'The Old Maid & The Thief', in Konserzaal Lemmensinstituut, toeg. 250/200, info 23.39.67.

20.30 u **KONSERT** Danel Strijkkwartet speelt werk van K. Goeyvaerts, in Stuczaal, org. Musikologie & Stuc.

DONDERDAG

20.00 u **TEATER** De nieuwe Snaar: 'Fa mineur zeven', in Stadschouwburg, toeg. 600/400, info 22.21.13.

20.00 u **FAKKELTOCHT** Stil protest tegen het eredoktoraat voor Juan Carlos, in De Laeyensplein, org. 3-februari-platform.

20.30 u **KONSERT** Champ d'Action o.l.v. Celso Antunes, in Stuczaal, org. Musikologie & Stuc, info 32.50.50 of 20.81.33.

VRIJDAG

20.00 u **TEATER** 'Momo' door Mater Dei, in Auditorium Minnepoort, toeg. 200/180, org. Mater Dei Instituut info 22.62.77.

20.00 u **TEATER** De nieuwe Snaar: 'Fa mineur zeven', in Stadschouwburg, toeg. 600/400, info

DINSDAG

• 28/01 om 11.00 u: Vitadag, in Ekspozaal, 18.00 u: Werkvergadering (perma), 20.00 u: Film: 'Frankenstein', in MSI 03.18, 22.00 u: Oldiesavond met gratis vat, in Fak. • 31/01 om 19.00 u: Galabal der Letteren. • 01/02 om 09.30 u: Infodag, in MSI.

Kllo

• 27/01 om 22.00 u: Vlaamse Avond, in de fak W&L. • 31/01 om 19.00 u: Galabal Letteren. • 01/02 om 10.30 u: Infodag, in MSI 03.18.

LBK

• 29/01 Half-tme-TD, in Waalberg. • 30/01 Industriedag, in Lerkeveld.

Medica

• 26/01 om 20.30 u: Klasseke Avond, in Doc's Bar. • 27/01 om 20.00 u: Vergadering ploeg OCMW, in CeRa, 21.00 u: 3de kan Casino-avond, in Doc's Bar. • 28/01 om 20.30 u: Centrale Raad, in CeRa, 22.00 u: Vergadering Ploeg Sheerdehaege, in PB. • 29/01 om 22.00 u: Medicaeiektie Interfakultair Songfestival, in Doc's Bar. • 30/01 om 22.00 u: In Memoriam Halftime '95-'96, in Doc's Bar. • 02/02 om 22.00 u: Start Halftime, in Doc's Bar. • 03/02 om 21.00 u: Halftime: receptie, in Doc's Bar. • 04/02 om 22.00 u: Halftime, in Doc's Bar en Vergadering WGMO GZZ, in CeRa.

Merkator

• 30/01 om 20.00 u: Free Podium, in 't Plectrum.

NFK

• 28/01 om 13.00 u: Wekelijke broodmaaltijd, in Studentenlounge HIW. • 30/01 om 22.00 u: Grote Filosofenavond, in Harvey's.

OSR-KHL

• 30/01 om 20.00 u: Megavergadering van alle studentenraden en presidia van de KHL, in Stiel (Kapucijnenvoer 39).

Pedagogische Kring

20.00 u **FILM** 'Land & Freedom' van Ken Loach, in K.C. Oratoriënhof, org. Masereelfonds.

• 29/01 om 22.00 u: Halftimefeuf, in Rumba. • 30/01 om 21.00 u: Fakbaravond, in Kaffcar. • 04/02 om 21.00 u: Fuil ortopedagogiek tvv Polearcis, in Rumba.

Politika

• 28/01 om 19.30 u: Kringvergadering, boven 't Kaffce. • 28/01 om 21.00 u: 2de-lic-kantus, boven 't Kaffce. • 30/01 om 21.00 u: Eerstenkanfuil, in Albatros, toeg. 60/80.

Psychologische Kring

• 28/01 om 17.00 u: Mangafilms in Shrink, 22.00 u: Cocktaillavond, in Universum, toeg. 70/50. • 29/01 om 20.00 u: Aperitiefkonsert, in Minnepoort, toeg. 180/150. • 30/01 House & Techno Party, in Shrink; Aperitiefkonsert, in Minnepoort; Cocktaillavond Halftime.

Romania

• 31/01 om 19.00 u: Galabal Letteren. • 01/02 om 10.30 u: Infodag, in MSI 03.18.

VTK

• 27/01 om 11.30 u: Broodjes, in Theokot, 19.00 u: Existenzmaximum: openingsreceptie, in Rito, 20.00 u: Lezing Luc Verpoes: over Henry Van de Velde, in Rito, 20.30 u: Lezing Georges Baines: Rito Renovated, in Rito. • 28/01 om 14.00 u: workshops, in Rito, video-montage, in Rito. • 29/01 om 11.30 u: Nagelkloppen, in 't Elixir, 14.00 u: workshops, in Rito, 17.00 u: videolink Leuven-Zürich, in Rito. • 29/01 om 19.30 u: debat ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, in Rito. • 30/01 om 14.00 u: workshops, in Rito, 15.00 u: moderne dans: E. Bosma, in Rito, 20.30 u: nox-architekten, in Rito, 22.30 u: Grenzend feest, in De Blauwe Kater. • 31/01 om 14.00 u: Rito Fito Meter: resultaten workshops, in Rito. • 03/02 om 22.00 u: Happy Hour, in 't Elixir.

Wina

• 27/01 om 20.00 u: Wetenschapskantus, in Waalberg. • 29/01 om 22.00 u: Seppe is terug, in RC-bar.

Leuvenaar Nunes is het grootste talent in de 'Rooie Oortjes'-stal

"In Spanje of Brazilië zou de erotiek in mijn strips niet eens opvallen"

Rooie Oortjes' moet zowat de bekendste recente stripreeks zijn. Wat begon als een verzamelingetje ondeugende gags van vrouwenke-naar Dany, werd al snel een geilneef-industrie in flauwe kalendergrappen, met 101 derivaten: een tijdschrift, cartoonboeken, en een reeks erotische verhalen. Tussen al dat gemakkelijke borstengeweld verschenen zowaar twee veelbelovende albums van ene Rogério Nunes, een Braziliaanse Leuvenaar.

Nunes (27) publiceerde bij Boemerang (de uitgeverij van 'Rooie Oortjes') 'Rooie Oortjes Erotische Verhalen' deel 1 en 6, het derde album is in voorbereiding. Zijn strips zijn grappig, soms wat clichématig, maar binnen het genre ook behoorlijk vernieuwend, en — voor 'Rooie Oortjes' uiterst ongewoon — erotisch. Nunes's grafiek getuigt van een sympathieke eigen stijl en een bijzonder warm kleurgebruik.

Veto: Hoe geraakt een Braziliaanse stripteke-naar in Leuven verzeild?

Rogério Nunes: «Ongeveer zes jaar geleden ben ik uit Sao Paulo naar Europa gekomen omwille van een liefdeshistorie met een Belgisch meisje. Na een jaar Spanje kwam ik in Leuven terecht. Daarna heb ik nog twee jaar in Gent gewoond, maar nu ben ik dus terug.»

«Ik ben eigenlijk helemaal niet opgegroeid met strips. Dat ik geen strips las, had te maken met de Braziliaanse stripscene. In Brazilië worden heel veel vertaalde Amerikaanse superheldenstrips gelezen. Braziliaanse 'Mickey Mouse'-achtige kinderstrips, maar dan zonder dieren, zijn er ook erg populair. Als je het als Braziliaanse stripauteur wil maken, moet je ofwel in studio's gaan werken die kinderstrips maken, ofwel naar Amerika gaan om daar superheldenstrips te tekenen, die dan later in het Portugees worden vertaald. Toen ik ongeveer zeventien was, heb ik de Braziliaanse underground strips ontdekt. Dat waren goedkope blaadjes in een Crumb-achtige stijl, met veel seks en met een typisch Braziliaanse humor, vol sarkasme. Die strips speelden op een leuke manier met stereotypen en verhalen die destijds in Sao Paulo de ronde deden.»

Vlak

«Ik heb er pas in Spanje aan gedacht om strips te gaan tekenen, toen ik daar zag dat je nog heel veel andere strips kon maken. Er bestaat in Spanje een heel levendige undergroundproductie met tijdschriften als 'El Vibora'. Daar heb ik ook mijn eerste

blauwtjes opgelopen bij uitgevers. Eigenlijk heb ik pas in België wat nivo gehaald met mijn tekeningen. Een gedeelte van mijn vorderingen is toe te schrijven aan de lessen die ik volgde bij Ferry (de Vlaamse tekenaar van 'Jan Kaledine' en 'De Kronieken van Panchrysia' nvdr).»

"Ik heb veel te danken aan de stadsbibliotheek van Leuven"

«Ik ben een tijdje ingeschreven geweest in het Gentse Sint-Lukas, waar Ferry les geeft over strips. Maar voor twee uur striptekenen per week moest ik 33 andere zinloze lessen slijten tussen veel jongere studenten die konstant met papierpropen naar elkaar zaten te gooien. Ik heb er dus al gauw de brui aan gegeven. Maar ik ben wel blijven volgen bij Ferry. Ik wist in het begin niet eens welke grootte van papier ik moest gebruiken, ik wist echt vanniks.»

«En verder ben ik veel verschuldigd aan de bibliotheek in Leuven, omdat die zoveel boeken over tekenen heeft, en aan de stadsbibliotheek van Leuven, omdat die zoveel strips heeft. Er is een tijd geweest dat ik wekelijks strips ging halen en die dan bestudeerde. Daardoor ben ik wat vooroordelen kwijtgeraakt tegenover Amerikaanse strips. Zelfs in het superheldengere bestaant meesterwerkjes als 'Watchmen' of werken er magistrale tekenaars als Bill Sienkiewicz. Ik vind het erg jammer dat ik niet genoeg tijd kan maken om de mogelijkheden van het medium verder af te tasten. Ik ben nu wel wat aan het experimenteren met de computer en dat geeft soms heel leuke resultaten, maar ik heb er eigenlijk niet genoeg tijd voor. Ik heb op dat vlak nog ontzettend veel te leren van auteurs als Dave McKean.»

Veto: Wist je in Spanje al welke verhalen je zou gaan maken?

Nunes: «Laten we zeggen dat Spanje kwa stripmarkt een middenpositie inneemt tussen Brazilië en Frankrijk. Dat betekent dat het Spaanse publiek iets meer seks en geweld kan verteren dan het Belgische. Niet dat ik meer seks of geweld in mijn verhalen wil stoppen, maar ik zou mijn verhalen graag iets aggressiever maken. In

België heeft men de neiging om vrij snel een etiket te plakken op een strip; mijn strips worden dan als erotisch gelabeld. In Spanje of Brazilië zou de erotiek in mijn strips niet eens opvallen. België heeft een heel vreemde stripmarkt: je kunt hier meer strips krijgen dan waar ook ter wereld, maar de meeste strips zijn erg traditioneel en lijken sterk op elkaar.»

«Ik heb er eigenlijk nooit echt bij stilgestaan welke verhalen ik zou willen maken. Ik ben natuurlijk beïnvloed door wat ik lees, maar dat is niet zo bewust. In het begin wou ik vooral sciencefictionverhalen maken (lacht). Ik vond het wel aardig om vliegtuigjes te tekenen. Nu wil ik meer realistische verhalen maken. Ik wil dingen vertellen die wel eens zouden kunnen gebeuren, die niet zo ver staan van onze dagelijkse leefwereld.»

Veto: Ben je direct naar 'Rooie Oortjes' toegestapt om je strips gepubliceerd te krijgen?

Nunes: «Nee, pas na veel mislukte pogingen bij andere uitgeverijen ben ik uiteindelijk

via Ferry bij Boemerang terechtgekomen. Ik ging de uitgever, Rob Harren, mijn sciencefictionpullen tonen. Hij heeft me toen voorgesteld om met wat korte verhalen te beginnen voor het 'Rooie Oortjes Magazine'. Ik wist echt niet hoe ik daaraan moest beginnen, maar blijkbaar vond hij mijn verhaaltjes wel goed. De albums zijn

toen vanzelf gevolgd. Uitgeverij Arboris, die trouwens door familiebanden verbonden is met Boemerang, heeft de albums in het Frans, het Deens en het Duits vertaald. Een derde album, dat ik wegens tijdsgebrek niet zelf heb ingekleurd, is onderweg.»

Veto: Wil je nog lang op deze weg voortgaan?

Nunes: «Ik weet niet of er nog een vierde boek komt, want ik weet niet hoe lang deze mode van erotische strips nog zal blijven duren. Mijn derde album verschijnt halverwege dit jaar. Als ik nog een vierde maak, dan verschijnt dat ergens in 1998. Er kan veel veranderen in die periode. Ik ben ook niet helemaal gelukkig met de lijn die de uitgeverij uitzet. Ze spelen te veel op de beproefde clichés. Over mijn tweede album ben ik nog vrij tevreden omdat ik daarin nadrukkelijk gespeeld heb met die clichés. Als ik nu nog erotische strips maak, zou ik graag eens vertellen over 'the real thing'; echte problemen bij seks, echte plezierjes. Of ik zou iets volkomen fantastisch erotisch maken, zonder enige link met de realiteit. Meer artistiek ook. Ik zou werken met bewerkingen van foto's en zo.»

«Ik ben een verhaal aan het maken om naar de Franse uitgever Albin Michel te sturen. Dat verhaal is niet erotisch. Het gaat over een leerkracht die seksuele voorlichting geeft aan een klas uit de lagere school. Het is eigenlijk een lange grap. Ik hoop dat het in het tijdschrift van Albin Michel, 'Echo des Savannes', wordt gepubliceerd. En ik heb ook materiaal opgestuurd naar Dark Horse Comics in Amerika. Dat is wat politieker, wat harder. Het verhaal speelt zich af in een sciencefictionwereld waarin de doden worden gereïncarneerd en dienst doen als slaafjes: zij doen al het vuile werk. De hele maatschappij is afhankelijk van de dode werkkrachten. De wereld waarin het verhaal zich afspeelt en de 'necroservants' werden bedacht door een Braziliaan. Een tiental jaar geleden werden er rond dit idee alternatieve strips gemaakt in Brazilië. Na een paar nummers moest het tijdschrift waarin de strips verschenen, ermee stoppen wegens geldgebrek. Ik ken de senarist van die strips en heb zijn toestemming om dit verhaal te maken. Ik moest alleen zijn naam vermelden, wat ik heel fideel vind van hem.»

Gert Meesters

Op donderdag 30 januari signeert Nunes van 16 tot 19 u. in Het Besloten Land.